ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА»

Консолідована фінансова звітність

за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.,
з консолідованим звітом про управління та
зі звітом незалежного аудитора

ЗМІСТ

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ ..... a

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА ..... (i)

КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНОСТЬ

Баланс (Звіт про фінансовий стан) 1
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) 3
Звіт про рух грошових коштів 5
Звіт про власний капітал 7

ПРИМІТКИ ДО КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. Інформація про Підприємство 10
2. Принцип безперервності діяльності 10
3. Основа подання 10
4. Облікова політика 11
5. Суттєві облікові судження та оціночні значення 20
6. Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції 22
7. Нематеріальні активи 23
8. Інші необоротні активи 23
9. Податок на прибуток 23
10. Запаси 25
11. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги 25
12. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом 26
13. Грошові кошти та їх еквіваленти 26
14. Поточні фінансові інвестиції 26
15. Кредити банків 26
16. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги 27
17. Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами 27
18. Поточні забезпечення 27
19. Інші поточні зобов'язання 28
20. Довгострокові забезпечення 28
21. Чистий дохід від реалізації продукції 30
22. Собівартість реалізованої продукції 30
23. Витрати на збут 30
24. Адміністративні витрати 31
25. Інші операційні доходи та витрати 31
26. Інші доходи та витрати 31
27. Інші фінансові доходи 31
28. Фінансові витрати 32
29. Власний капітал 32
30. Дочірні та асоційовані Підприємства 32
31. Операції з пов'язаними сторонами 33
32. Умовні та договірні зобов'язання, операційні ризики 33
33. Управління фінансовими ризиками 34
34. Події після звітної дати 37

1. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТА ОПИС ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ГРУПИ

Загальна інформація про Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА» (далі – «Підприємство» або «ПрАТ «ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ»») є правонаступником організованого шляхом перетворення у 1994 році державного Електрометалургійного заводу «Днепроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна, заснованого у 1932 році, у Відкрите акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» у відповідності до Указу Президента України від 15 червня 1993 р. № 210 «Про корпоратизацію підприємств» та наказу Міністерства економіки України від 27 серпня 1993 р. № 54 «Про затвердження переліку підприємств, що підлягають корпоратизації». Усі активи та зобов'язання Підприємства були внесені державою до його статутного капіталу. Згідно з вимогами українського законодавства 31 березня 2011 р. Підприємство змінило свою назву з Відкритого акціонерного товариства «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» на ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА». 7 червня 2017 р. річними Загальними зборами акціонерів Підприємства було прийнято рішення змінити тип Підприємства з публічного на приватне та змінити найменування з ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА» на ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА».

Зареєстрованою юридичною адресою Підприємства є Україна, м. Запоріжжя, Південне шосе, 81. Основне місце ведення діяльності Підприємства знаходиться за адресою м. Запоріжжя, Південне шосе, 83.

ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» має два відособлених структурних підрозділи (далі – «ВСП»):

- ВСП «Санаторій-Профілакторій» ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» (без права юридичної особи). Метою діяльності зазначеного ВСП є забезпечення оздоровлення та відпочинку працівників Підприємства та членів їх сімей; профілактика, попередження та зниження захворюваності працівників підприємства; вдосконалення та введення нових форм лікування.
- ВСП «Палац культури «Дніпроспецсталь» ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» (без права юридичної особи). Метою діяльності зазначеного ВСП є організація культурно-масової роботи.

Філій Підприємство не має.

Опис діяльності та продукції Групи

Основним видом діяльності Підприємства та його дочірніх підприємств, ТОВ «Ековторресурс» та ТОВ «Завод столових приборів-ДСС», як зазначено у розділі 8 «Фінансові інвестиції» цього звіту, (далі разом іменованих «Група») є розробка, виробництво та реалізація металопродукції з нержавіючих, високолегованих інструментальних, швидкорізальних, порошкових, підшипникових, легованих і конструкційних марок сталі, у тому числі виплавлених методом порошкової металургії, електрошлакової і вакуумно-дугової переплавок. Продукція Групи використовується для виготовлення вузлів і деталей машин, інструментів для обробки металів і сплавів, труб, а також підшипників. Наявні у Групи технології виробництва дозволяють отримувати високоякісні матеріали, що використовуються в таких галузях промисловості, як машинобудування, суднобудування, автомобілебудування, авіакосмічна та нафтогазовидобувна галузі.

Продукція Групи має попит більш ніж в 60 країнах світу. Кінцевими споживачами продукції Групи є близько 500 компаній. Основними ринками збуту є Україна, країни СНД, країни ЄС, тощо.

На ринок України поставляється 39% від загального обсягу продаж Групи. На експорт відповідно 61%. Найважливіші ринки збуту (з 100% на зовнішньому ринку за часткою продажів в експорті): Європа - 45%, Росія – 34%, Північна і Південна Америки – 15%, решта розподіляється на СНД, Далекий і Близький Схід.

Основними конкурентами Групи є російські виробники сталі, зокрема, АТ «Оскольський електрометалургійний комбінат» (Металоінвест), АТ «Челябінський металургійний комбінат», ПАТ «Іжсталь» (Мечел), АТ «Волгоградський металургійний комбінат «Красний Октябрь», АТ «Металургійний завод «Електросталь», АТ «Златоустівський електрометалургійний завод» тощо.

Організаційна структура

Органами управління Групи відповідно до Статуту є:

- Загальні збори акціонерів;
- Наглядова рада;
- Правління.

Загальні збори акціонерів є вищим органом Підприємства та Групи.

Наглядова рада є колегіальним органом Підприємства, який здійснює захист прав акціонерів та в межах компетенції здійснює управління Підприємством, контролює та регулює діяльність Правління Підприємства. До складу Наглядової ради Підприємства входять шість осіб.

Правління Підприємства є виконавчим колегіальним органом, який здійснює управління поточною діяльністю Підприємства та Групи, організовує виконання рішень Загальних зборів акціонерів та Наглядової ради, а також є підзвітним цим органам. До складу Правління входять: Голова Правління та члени Правління.

Контроль за фінансово-господарською діяльністю Групи здійснює Ревізійна комісія.

Стратегія та цілі Групи

Стратегія розвитку Групи спрямована на зміцнення позиції Групи на міжнародному ринку металопродукції та забезпечення сталого розвитку бізнесу Групи.

Основними цілями Групи є

- збільшення обсягів продажів;
- підвищення якості продукції;
- підвищення конкурентоспроможності металопродукції на внутрішньому та зовнішньому ринках;
- забезпечення операційної ефективності діяльності шляхом зниження собівартості виробництва та оптимізації витрат,
- збільшення маржинальності продукції шляхом зростання частки продукції з високою доданою вартістю.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА 2019 РІК

Основні показники діяльності Групи:

Показники	*Рік, що закінчився 31 грудня*			*Зміна, 2019 р. до 2018 р.*	
	2017 р.	*2018 р.*	*2019 р.*	*Абсолютна*	*Відносна, %*
Дохід від реалізації металопродукції, тис. грн.	8 164 952	9 630 917	8 291 100	(1 339 817)	-13,9%
Обсяг реалізованої металопродукції, тон	165 576	157 971	147 544	(10 427)	-6,6%
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	(7 151 107)	(9 111 430)	(7 821 661)	1 289 769	-14,1%
Валовий прибуток, тис. грн.	1 013 845	519 487	469 439	(50 048)	-9,6%
Чистий прибуток / (збиток), тис. грн	61 023	(428 449)	82 809	511 258	119,3%
Експорт, тис. грн., *в т. ч.*	5 145 257	5 970 744	5 087 457	(883 287)	-14,8%
• Країни далекого зарубіжжя	3 507 617	4 242 059	3 295 773	(946 286)	-22,3%
• Країни СНД	1 637 640	1 728 685	1 791 684	62 999	3,6%
Частка експорту в загальному обсязі промислової продукції, %	63,0%	62,0%	61,4%	-0,6%	-1,0%
Здача металопродукції, тис. грн	8 149 922	9 616 361	8 281 858	(1 334 503)	-13,9%
Обсяг виробництва металопродукції, тон	165 576	158 025	148 299	(9 726)	-6,2%

За підсумками 2019 р. Група отримало чистий дохід від реалізації металопродукції на суму 8 291 100 тис.грн., що на 1 339 817 тис. грн. або на 13,9 % менше відповідного показника у 2018 р. Така зміна чистого доходу від реалізації відбулася внаслідок:

- Зниження цін на готову продукцію, яке спричинило зменшення у розмірі 902 209 тис. грн., та було обумовлено тенденціями на ринку металопродукції України та світу, а також зміцненням курсу національної валюти до іноземних, зокрема, долар США, євро, російський рубль;
- зменшення кількості замовлень від покупців внаслідок загострення конкуренції з боку іноземних металовиробників, що призвело до зниження фізичного обсягу виробленої та реалізованої продукції на 6,6 % та обумовило негативну зміну чистого доходу на 437 608 тис. грн.

Структура чистого доходів від реалізації у 2019 р. за видами металопродукції:

Група марок сталі	Кількість, тон*	Середня ціна одиниці продукції, грн/т без ПДВ*	Чистий дохід від реалізації, тис. грн.*
Конструкційна легована	51 337	30 945	1 588 629
Нержавіюча нікелева	45 284	86 253	3 905 891
Інструментальна легована	13 424	61 814	829 786
Нержавіюча безнікелева	14 091	58 476	823 981
Конструкційна вуглецева	16 861	20 673	348 574
Підшипникова	5 026	36 337	182 628
Швидкоріжуча	738	458 653	338 486
Інструментальна вуглецева	439	37 025	16 254
Жароміцна	344	708 297	243 654
Інша реалізація			13 217
Всього	**147 544**	**б/п**	**8 291 100**

** Округлено до найближчого цілого значення*

Група отримало валовий прибуток 469 439 тис. грн., що на 9.6% нижче за валовий прибуток у 2018 р. Основними чинниками зростання собівартості та відповідного зменшення валового прибутку Групи були: зростання цін на електроенергію в середньому на 4%, а також збільшення рівня заробітної плати виробничого персоналу щонайменше на 8%. Додатковим факторам зниження валового прибутку стали темпи зниження цін на металопродукцію: в 2019 р. середня ціна на металопродукцію зменшилася на 8%. Чинниками, які знизили ефект підвищення цін на електроенергію та заробітну плату на валовий прибуток Групи, було зниження середніх цін на феросплави на 27%, металобрухт на 14%, природний газ на 29%.

За результатами діяльності у 2019 р. Група отримало чистий прибуток у сумі 82 809 тис. грн. (2018 р.: чистий збиток у сумі 428 449 тис. грн.). Значний вплив на зростання чистого прибутку Групи мав чистий дохід від операційних і неопераційних курсових різниць в сумі 623 462 тис. грн.

У 2019 р. Група згенерувало чистий грошовий потік від операційної діяльності на суму 571 015 тис. грн. (2018 р.: 596 471 тис. грн.), проте чистий рух грошових коштів за звітний рік мав від'ємне значення та склав 50 034 тис. грн. (2018 р.: 69 976 тис. грн.).

3. ЛІКВІДНІСТЬ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Станом на 31 грудня 2019 р. поточні активи Групи перевищили поточні зобов'язання на 258 613 тис. грн. (2018 р.: на 745 795 тис. грн.), в свою чергу балансова вартість власного капіталу Групи склала 1 262 877 тис. грн. (2018 р.: 1 275 775 тис. грн.).

Агрегована структура активів Групи станом на 31 грудня:

(тис. грн.)	*2019 р.*	*2018 р.*	*Абсолютна зміна*	*Відносна зміна, %*
Основні засоби та незавершене капітальне будівництво	4 709 234	4 967 325	(258 091)	-5%
Довгострокові депозити	36 243	282 572	(246 329)	-87%
Інші необоротні активи	8 998	10 880	(1 882)	-17%
Всього – необоротні активи	**4 754 475**	**5 260 777**	**(506 302)**	**-10%**
Запаси	1 130 820	1 398 743	(267 923)	-19%
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги	929 193	1 186 397	(257 204)	-22%
Гроші та їх еквіваленти	9 661	67 103	(57 442)	-86%
Розрахунки з бюджетом (ПДВ до отримання)	68 412	110 724	(42 312)	-38%
Видані аванси	26 348	75 691	(49 343)	-65%
Поточні фінансові інвестиції (короткострокові депозити)	313 583	-	313 583	100%
Інші оборотні активи	22 551	22 390	161	1%
Всього –оборотні активи	**2 500 568**	**2 861 048**	**(360 480)**	**-13%**
	7 255 043	**8 121 825**	**(866 782)**	**-11%**

Станом на 31 грудня 2019 р. зменшення балансової вартості активів Групи відбулося передусім внаслідок:

- зменшення ринкових цін на виробничі запаси, що за собою призвело до зменшення в грошовому вимірі балансів незавершеного виробництва та готової продукції в грошовому вимірі;
- зменшення балансу дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, внаслідок зменшення обсягу продажів через перенасиченість ринку металопродукції.

Основна зміна у структурі необоротних та оборотних активів була пов'язана з переведенням довгострокових депозитів в короткострокову частину у зв'язку зі строком закінчення у квітні 2020 р. (Примітка 8 та 14 до консолідованої фінансової звітності).

Агрегована структура зобов'язань Групи станом на 31 грудня:

(тис. грн.)	*2019 р.*	*2018 р.*	*Абсолютна зміна*	*Відносна зміна, %*
Довгострокові кредити банків	2 794 314	3 920 356	(1 126 042)	-29%
Інші довгострокові зобов'язання	315	–	315	100%
Довгострокові забезпечення	646 870	509 679	137 191	27%
Відстрочені податкові зобов'язання	308 712	300 762	7 950	3%
Всього – довгострокові зобов'язання	**3 750 211**	**4 730 797**	**(980 586)**	**-21%**
Кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги	1 373 200	1 748 917	(375 717)	-21%
Поточна заборгованість за довгостроковими кредитами банків та відсотками до сплати	650 849	158 804	492 045	310%
Розрахунки з оплати праці та інші забезпечення виплат працівникам	127 311	102 140	25 171	25%
Одержані аванси	45 799	60 702	(14 903)	-25%
Інші поточні зобов'язання	44 796	44 690	106	0%
Всього – поточні зобов'язання	**2 241 955**	**2 115 253**	126 702	**6%**
	5 992 166	**6 846 050**	**(853 884)**	**-12%**

Основні чинники зміни балансової вартості та структури зобов'язань Групи:

- Протягом 2019 р. Група провело реструктуризацію двох кредитів, у результаті якої Група узгодило з банком-кредитором новий графік погашення заборгованості з кінцевим терміном в 2021 р.
- Також зміна у структурі довгострокових та поточних зобов'язань була пов'язана з переведенням довгострокової частини кредиту в короткострокову у зв'язку зі строком закінчення у квітні 2020 р. (Примітка 15 до окремої фінансової звітності).
- Зменшення кредиторської заборгованості за товари, роботи та послуги відбулося внаслідок зниження цін на вартість сировини та матеріалів.

Фінансові ризики, що випливають із існуючої структури активів та пасивів Групи, наведено у розділі 6 «*Ризики*» даного звіту. Інформацію про фінансові зобов'язання за строками погашення представлено у Примітці 33 до окремої фінансової звітності.

Інформацію щодо умовних зобов'язань Групи наведено у Примітці 32 до окремої фінансової звітності.

4. ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Управління відходами

Виробництво металопродукції призводить до утворення викидів забруднюючих речовин у зовнішнє середовище. Протягом 2019 р. кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами склала 659 тис. т, що на 9,9% менше рівня викидів у 2018 р., що пов'язано зі зниження обсягу виробництва.

(тис.тон)	*2019 р.*	*2018 р.*	*Абсолютна зміна*	*Відносна зміна, %*
Тверді викиди	153,5	177,5	(24,0)	-13,5%
Газоподібні та інші викиди	505,5	554,0	(48,5)	-8,7%
Всього	**659,0**	**731,5**	**(72,5)**	**-9,9%**

В 2019 р. скиди промислових стічних вод склали 2 330,5 тис. м^3 (2018 р.: 2 514,1 тис. м^3), що містили 338,5 т забруднюючих речовин, таких як завислі речовини, сульфати, кальцій, хлориди, магній, нітрати, залізо тощо.

Протягом 2019 р. на полігон промислових відходів ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» було вивезено 80 576 т промислових відходів, таких як електросталеплавильний шлак, вогнетривкий лом, шлами, виробниче сміття, металургійна пил тощо, а також передано на сторону 533 т та утилізовано 20 т промислових відходів.

Плата за забруднення навколишнього природного середовища (екологічний податок) у 2019 р. склала 5 193 тис. грн. Сума екологічного податку Групи складалася з наступних елементів:

- плата за розміщення відходів – 3 632 тис. грн;
- плата за забруднення атмосферного повітря стаціонарними джерелами – 1 546 тис. грн;
- плата за скидання у водні об'єкти – 15 тис. грн.

Природоохоронна діяльність Групи спрямована на забезпечення відповідності власного виробництва нормам законодавства України. Протягом 2019 р. Група витратило на капітальні та поточні ремонти, а також технічне обслуговування природоохоронних споруд 2 426 тис. грн.

З метою покращення екологічного стану м. Запоріжжя, де знаходиться виробництво Групи, протягом 2019 р. було проведено наступні природоохоронні заходи:

- капітальний ремонт системи газоочищення технологічних і неорганізованих викидів CVS Makina в СПЦ-3 із заміною мембран та ланцюгів;
- капітальний ремонт вентилятора димососу газоочистки в СПЦ-2 з заміною рам та фундаментів;
- капітальний ремонт аспірації випарів кислот травильного відділення калібрувального цеху;
- комплексні перевірки ефективності роботи 435 вентиляційних установок;
- щоденний контроль технічного стану природоохоронних об'єктів для виявлення та виправлення порушень.

Група на постійній основі залучає зовнішніх фахівців для проведення природоохоронних заходів. Протягом 2019 р. було здійснено комплекс таких заходів, зокрема:

- контрольне обстеження системи оборотного водопостачання мокрої газоочистки в СПЦ-2 з метою підвищення її експлуатаційної надійності;
- інвентаризація стаціонарних джерел викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, та розроблені документи, які обґрунтовують обсяги викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря;
- розрахунок обсягів викидів парникових газів від технологічних агрегатів та розробка системи зменшення таких викидів;
- моніторинг впливу полігону промислових відходів ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» в балці «Середня» на навколишнє природне середовище;
- розробка проекту обґрунтування встановлення розміру санітарно-захисної зони (СЗЗ) Групи;
- розробка проекту нормативів гранично допустимого скиду забруднюючих речовин, що надходять по нагірній канаві з ділянок полігону промислових відходів в балці «Середня».

Одним з пріоритетних напрямків розвитку Групи є зниження кількості шкідливих викидів в атмосферу. Щорічно Група виділяє частину свого бюджету на реалізацію різних екологічних програм та проектів.

Використання ресурсів

Група приділяє значну увагу раціональному використанню води та електроенергію на одиницю виробленої продукції. Обсяги споживання води та електроенергії протягом 2019 р. наведено нижче:

	Одиниці виміру	Фактичний обсяг	Вартість,тис. грн. (без ПДВ)
Використання технічної води	тис. $м^3$	25 748	30 463
Використання питної води	тис. $м^3$	2 021	9 111
Скидання стічних вод у каналізацію	тис. $м^3$	1 920	9 027
Споживання електроенергії (активної)	тис. кВт/год	370 367	617 759

Протягом 2019 р. завдяки заходам із енергозбереження, зокрема, шляхом скорочення міжплавильних простоїв дугових печей та використання перетворювальної техніки в залежності від режимів роботи обладнання, Група зменшило споживання електроенергії на 1 700 тис. кВт/год.

5. СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ ТА КАДРОВА ПОЛІТИКА

Станом на 31 грудня 2019 року загальна кількість працівників ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» та його дочірніх підприємств склала 5 027 осіб, з яких на керівних посадах знаходяться 650 працівника, з них 137 жінок, що складає 21,1% усіх керівників.

Протягом 2019 р. середньооблікова чисельність штатних працівників ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» склала 4 876 осіб, з яких 1 058 осіб працювали на умовах неповного робочого часу.

Витрати на оплату праці ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» та його дочірніх підприємств за 2019 р. склали 863 275 тис. грн. (2018 р.: 793 964 тис. грн).

Освітній рівень персоналу Групи представлено у наступній таблиці:

	Чисельність, осіб:		
Вид освіти	*Керівники, професіонали та фахівці*	*Робітники*	*Всього*
Повна та базова вища	1 045	467	**1 512**
Неповна вища	219	585	**804**
Професіонально-технічна	31	1 513	**1 544**
Загальна середня та інші	28	1 139	**1 167**
Всього	**1 323**	**3 714**	**5 027**

Заохочення та мотивація працівників Групи

Система заохочення та мотивації правників Групи передбачає матеріальну та нематеріальну мотивацію. На всіх працівників поширюються умови Колективного договору Групи.

Протягом 2019 р. Група збільшило середню заробітну плату фактично на 20% порівняно з 2018 р. Зміна середньомісячної заробітної плати на Підприємстві порівняно з динамікою середньої заробітної в Запорізькій області та в Україні загалом наведено нижче:

(грн)	***2019 р.***	***2018р.***	***Абсолютна зміна***	***Відносна зміна, %***
Фактична середньомісячна заробітна плата на Підприємстві	14 609	12 200	2 409	20%
Середньомісячна заробітна плата в Запорізькій області*	10 323	8 729	1 594	18%
Середньомісячна заробітна плата в Україні*	10 340	8 867	1 473	17%

**за даними Державної служби статистики України*

За умовами колективного договору передбачено додаткове забезпечення в межах соціальної угоди, зокрема:

- одноразова допомога ветеранам праці Групи при звільненні у зв'язку з виходом на пенсію;
- матеріальна допомога непрацюючим ветеранам праці;
- матеріальна допомога на поховання працівникам і колишнім працівникам Групи;
- матеріальна допомога на стоматологічні послуги (протезування);
- матеріальна допомога одиноким матерям та багатодітним родинам;
- організація перевезення працівників на роботу та з роботи автотранспортом;
- заохочення при досягненні ювілейного стажу безперервної роботи на Підприємстві;
- придбання путівок до санаторно-курортних та оздоровчих центрів, до баз відпочинку для працівників Групи та їхніх дітей тощо.

У 2019 році з нагоди святкування державних та корпоративних свят за досягнення високих виробничих, техніко-економічних результатів понад 350 працівників Групи було заохочено та нагороджено відзнаками різних рівнів, таких як, Медаль Групи «За доблесну працю та особистий внесок» (3 працівника), Орден «За заслуги перед Запорізьким краєм» III ступеня (3 працівника), почесні грамоти та подяки, тощо.

Охорона праці та безпека

Забезпечення технологічної безпеки та охорона праці в усіх сферах виробництва є одним із ключових пріоритетів Групи.

У 2019 р. на Підприємстві було зафіксовано 11 нещасних випадків із втратою працездатності на один день чи більше (2018 р.: 5 нещасних випадків). Аналіз виробничого травматизму показує наступну статистику:

	2019 р.	***2018 р.***	***Абсолютна зміна***
Коефіцієнт частоти травматизму *(кількість нещасних випадків на 1 000 працівників)*	2,20	0,93	1,27
Загальна кількість календарних днів втраченої працездатності внаслідок нещасних випадків	597	483	114
Коефіцієнт тяжкості травматизму *(кількість днів непрацездатності на один нещасний випадок)*	74,6	96,6	(22)

Протягом 2019 р. відбулося зниження рівня захворюваності працівників Групи, як зазначено нижче:

	2019 р.	*2018 р.*	*Абсолютна зміна*
Загальна кількість випадків захворювання	3 894	4 359	(465)
Загальна кількість календарних днів втраченої працездатності внаслідок захворювань	47 599	52 434	(4 835)
Кількість випадків захворювання на 100 працюючих	78,1	81,2	(3,1)

У 2019 р. на Підприємстві було зареєстровано 7 професійних захворювань (2018 р.: 8 захворювань)

Щорічно Група здійснює заходи з охорони та безпеки праці, які передбачають, зокрема, обов'язковий щорічний медичний огляд, наркологічні та психіатричні обстеження працівників, вакцинацію проти грипу, придбання молока та інших товарів, навчання з питань охорони праці, профілактику професійних захворювань.

Навчання та освіта персоналу

Одним з ключових напрямів управління персоналом Групи є постійне підвищення кваліфікації персоналу та забезпечення його спроможності виконувати поставлені керівництвом задачі. ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» приділяє значну увагу розвитку нових форм підготовки персоналу, підвищенню та розвитку потенціалу робітників, укріпленню матеріально-технічної бази та оснащенню учбових класів. Також на Підприємстві функціонує система адаптації нових працівників.

Протягом 2019 р. було проведено наступні навчально-освітні заходи, зокрема

- підвищення кваліфікації працівників, як безпосередньо на Підприємстві (для 599 осіб), так і в учбових закладах за межами Групи (для 167 осіб);
- підвищення кваліфікації для 40 керівників зі структурних підрозділів (начальників підрозділів, їх заступників, начальників бюро, груп тощо);
- навчання з питань охорони праці за участю 1 198 працівників;
- навчання на курсах з перепідготовки робітників на виробництві для 907 осіб;
- підвищення кваліфікації безпосередньо на виробництві для 221 працівників;
- навчання на курсах цільового призначення для 1 233 осіб.

За результатами контролю якості організації навчання в підрозділах Групи постійно здійснюється робота з покращення процесу оцінки результативності та якості навчання.

Відповідно до «Положення про порядок проведення атестації персоналу на відповідність займаній посаді» затверджено графік проведення атестації керівників та фахівців Групи до 2020 року. Протягом 2019 р. атестацію успішно пройшов 101 працівник.

За результатами проведених у 2019 р. зовнішніх аудитів системи менеджменту якості згідно зі ISO 9001:2015 було підтверджено відповідність системи управління персоналом на Підприємстві, у тому числі з організації навчання та підготовки працівників, цьому стандарту.

Рівні можливості працевлаштування

Група здійснює свою діяльність у відповідності до законодавства з питань праці та охорони праці, а також дотримується принципу рівних можливостей для всіх працівників.

Серед заходів забезпечення прав працевлаштування певних верств населення відповідно до законодавства України можна відзначити:

- забезпечення робочих місць для працевлаштування осіб із інвалідністю: середньооблікова кількість таких працівників за 2019 р. склала 192 осіб (4% норматив – 192 осіб);
- забезпечення робочих місць для громадян, що мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню відповідно до Закону України «Про зайнятість населення»: середньооблікова кількість таких працівників за 2019 р. склала 768 особи (5% норматив – 241 осіб).

Повага прав людини

Кадрова та соціальна політика Групи базується на принципах поваги до прав людини, поваги до честі та гідності Людини та Громадянина.

Заходи з боротьби з корупцією та хабарництвом

Група забезпечує функціонування системи внутрішніх контролів задля боротьби та попередження випадків хабарництва та корупції. Серед таких заходів є запровадження антикорупційної програм та розробка заходів щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Окрім цього, на Підприємстві функціонує Тендерний комітет – колегіальний орган, який забезпечує ефективне використання ресурсів для придбання товарів, робіт та послуг шляхом тендерного аналізу цін, якості та умов постачання.

З метою виявлення та запобігання правопорушень з боку працівників Групи чи сторонніх організацій цілодобово працює «телефон довіри», за яким працівники, партнери, клієнти та інші зацікавлені сторони можуть повідомити таку інформацію. Інформування та навчання працівників антикорупційним принципам проводиться періодично в формі семінарів за участю керівників служби економічної безпеки.

6. РИЗИКИ

Нижче наведено ключові операційні та фінансові ризики, що впливають на діяльність Групи, та основні підходи до управління ними.

Операційне середовище в Україні

Група здійснює свою діяльність в Україні. Хоча економіка України загалом вважається ринковою, вона продовжує демонструвати особливості, властиві перехідній економіці. Їй, серед іншого, залишаються притаманними певні структурні диспропорції, низький рівень ліквідності ринків капіталу, порівняно висока, зокрема у 2014-2018 роках, інфляція, значний розмір зовнішнього та внутрішнього державного боргу.

Після різкого спаду у 2014 – 2016 роках, економіка країни почала демонструвати певні ознаки відновлення та зростання. Основними ризиками для сталої економічної динаміки залишаються напруженість у геополітичних відносинах з Російською Федерацією; відсутність чіткого консенсусу щодо напрямків проведення інституціональних реформ, зокрема в державному управлінні; судочинстві та основних секторах економіки; прискорення трудової еміграції та низький рівень залучення інвестицій.

Комерційний ризик

Комерційний ризик Групи пов'язаний із несприятливими змінами цін на продукцію внаслідок зниження попиту з боку покупців, надлишкової пропозиції з боку виробників металопродукції або непередбачуваних ринкових коливань на вітчизняному та світовому ринках. Наслідком цього ризику є зниження доходу від реалізації та прибутковості діяльності, а також зниження надходжень грошових коштів. З метою мінімізації цього ризику Група регулярно відслідковує динаміку цін на ринку металопродукції, здійснює постійний моніторинг якості продукції та розширює сортамент продукції задля забезпечення достатнього попиту на власну продукцію з боку існуючих та нових клієнтів.

Ризик втрати ринків збуту

Запровадження обмежень або заборона на ввезення металопродукції українського виробництва в межах політики протекціонізму з боку зарубіжних країн або внаслідок погіршення геополітичних відносин з іншими країнами, зокрема, з Російською Федерацією, може призвести до зменшення або втрати відповідних ринків збуту. Керівництво Групи стежить за станом розвитку поточної ситуації та вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків, наскільки це можливо.

Ризик зростання цін на сировину та транспортні послуги

Коливання цін на сировину, енергоносії, інші матеріали та послуги має значний вплив на діяльність Групи. Зростання цін на сировину та матеріали внаслідок несприятливої макроекономічної ситуації або монополії конкретних постачальників призводить до підвищення собівартості виробництва та відповідного зниження рівнів прибутковості Групи. Подальший негативний вплив має також підвищення вартості транспортних послуг, що призводить до неконкурентоспроможності на деяких ринках або низької маржинальності продажів. Задля мінімізації ризику Група використовує тендерні процедури для визначення оптимальних постачальників матеріалів, сировини та послуг. Також Група впроваджує програми оптимізації виробництва, ресурсозбереження, зниження постійних витрат для забезпечення необхідного рівня прибутковості.

Валютний ризик

Оскільки Група здійснює операції як в українській гривні, так і в іноземні валюті, зокрема, в таких валютах як долар США, євро та російський рубль, для діяльності Групи властивим є валютний ризик у вигляді потенційних збитків від наявності відкритих позицій у іноземних валютах внаслідок несприятливої зміни обмінних курсів.

Валютний ризик обумовлено передусім наступними видами діяльності Групи:

- експорт виробленої продукцію до країн СНД, Європи та інших держав;
- імпорт матеріалів та необоротних активів з інших країн;
- залучення позикових коштів в іноземній валюті від вітчизняних банків.

Основним інструментом управління валютним ризиком Групи є підтримання чистої монетарної позиції в іноземній валюті на прийнятному рівні та прогнозування грошових потоків в іноземній валюті з метою мінімізації втрат від несприятливих змін обмінних курсів валют.

Оцінка рівня цього ризику на діяльність Групи наведено у Примітці 33 до окремої фінансової звітності.

Кредитний ризик

Кредитний ризик виникає у разі дефолту ключових покупців Групи за їх зобов'язаннями. Кредитний ризик Групи пов'язаний передусім з дебіторською заборгованістю, що виникає в ході операційної діяльності, а також грошовими коштами у банках.

Кредитний ризик Групи за грошовими коштами та їх еквівалентами пов'язаний з дефолтом банків по їх зобов'язанням, грошових коштів та їх еквівалентів, розміщених на банківських рахунках. Керівництво Групи вважає, що банки, в яких розміщено грошові кошти Групи, мають мінімальну ймовірність невиконання зобов'язань, та здійснює постійний моніторинг фінансового стану цих банків.

З метою управління кредитним ризиком за дебіторською заборгованістю на Підприємстві використовується кредитна політика щодо покупців та здійснюється постійний моніторинг кредитоспроможності покупців. Більшість продажів Групи здійснюються споживачам, що мають прийнятну кредитну історію, або на основі попередньої оплати.

Оцінка рівня цього ризику на діяльність Групи наведено у Примітці 33 до окремої фінансової звітності.

Процентний ризик

Станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 р. кредити банків було залучено Групам тільки під фіксовані ставки, в свою чергу, депозити також було розміщено під фіксовані ставки. Оскільки схильність до ризику зміни процентних ставок відноситься передусім до інструментів із плаваючою ставкою, Група не було схильним до процентного ризику на звітну дату.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності виникає у разі недостатності ліквідних активів для виконання зобов'язань Групам, за якими настають терміни погашення. Для управління цим ризиком Група здійснює аналіз свої активів і зобов'язань за строками погашення та планує грошові потоки залежно від очікуваних термінів виконання зобов'язань за відповідними інструментами з метою забезпечення наявності достатніх коштів для виконання вимог кредиторів на постійній основі.

Оцінка рівня цього ризику на діяльність Групи наведено у Примітці 33 до окремої фінансової звітності.

7. ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ІННОВАЦІЇ

Науково-технічна діяльність Групи спрямована на розвиток виробничого потенціалу, покращення якості продукції та підвищення ефективності виробництва Групи. Основними напрямками інноваційно-інвестиційної діяльності Групи є:

- оновлення та реконструкція морально та фізично застарілого технологічного обладнання;
- енергобезпека та енергозбереження, впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій;
- забезпечення контролю якості продукції;
- розвиток та модернізація інформаційних технологій, автоматизація технологічних процесів, оновлення комп´ютерного обладнання та мереж.

Група активно впроваджує нові виробничі, енерго- та ресурсозберігаючі технології. Так, з метою підвищення ефективності виробництва Група здійснило наступний комплекс робіт протягом 2019 р.:

- заміна викочувального поду нагрівальної печі ковальсько-прессового цеху;
- заміна волокнистого футерування глісажних труб для нагрівальної печі стану 550;
- придбання трьох навантажувачів моделей Fuchs,
- завершено проект з реконструкції мереж постійного току ВПП «Складська-ДСС» із заміною акумуляторної батареї Fulmen,
- придбанння геодезичного прибору електронний теодоліт.

Група очікує, що з-поміж інших заходів, підвищенню ефективності виробництва та якості продукції сприятиме також придбання у 2019 р. об'єктива збільшенням х50 для інвертованого мікроскопу відбитого світла і радіометра питомої активності радіонуклідів для відповідного контролю виробленої продукції.

У 2020 р. Група планує продовжити комплекс заходів, спрямований на модернізацію виробництва та підвищення його ефективності, зокрема:

- модернізація радіально-кувальних машин РКМ-1000 та РКМ-340;
- модернізація вузлів обліку технічної води та електромеханічної частини системи управління агрегатом газокисневого рафінування.

Протягом 2019 р. Група здійснило модернізацію та реконструкцію існуючих основних засобів, а також придбання нових основних засобів на загальну суму 92 764 тис. грн. (2018 р.: 110 313 тис. грн.). Витрачання на придбання необоротних активів у процесі інвестиційної діяльності Групи склали 46 173 тис. грн. (2018 р.: 44 625 тис. грн).

8. ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ

Станом 31 грудня 2019 року Група мало наступні фінансові інвестиції в дочірні Групи :

Назва Групи	*Частка володіння*	*Вид діяльності*	*Балансова вартість, тис. грн.*
ТОВ «Ековторресурс», Україна	100%	Торгова діяльність	4 690
ТОВ «Завод столових приборів-ДСС», Україна	100%	Виробнича діяльність	1 244

Станом 31 грудня 2019 року Група мало наступні фінансові інвестиції в асоційоване Група:

Назва Групи	*Частка володіння*	*Вид діяльності*	*Балансова вартість, тис. грн.*
ТОВ «Ферротерм», Україна	50%	Торгова діяльність	-

9. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Перспективи розвитку Групи у 2020 р. та наступних періодах залежать від наступних факторів:

1. Макроекономічний розвиток України та геополітичні відносини мають безпосередній вплив на діяльність Групи. Наступні прогнози матимуть позитивний вплив на розвиток Групи у майбутньому.

- Прогнозне зростання ВВП України 2020 р. очікується на рівні 3,3% з прискоренням до 3,8% у 2021 р. (за даними прогнозу Національного банку України).
- Інфляція 2020 р. очікується на рівні 5,9 % (за прогнозом МВФ), а за прогнозними даними Національного банку України – не перевищить 5,0 %.

2. Розвиток ринку металургії в Україні та світі

- У наступних періодах очікується подальше зростання конкуренції з боку китайських, російських та інших виробників металопродукції на світовому ринку, що вимагатиме від Групи підсилювати власну конкурентну позицію на ринку металопродукції.
- На сьогодні існує необхідність розробки державних програм підтримки модернізації виробництва металургійних підприємств.
- Заходи політики протекціонізму з боку України та інших держав, зокрема, введення та підвищення митних тарифів, має безпосередній вплив на вибір Групам ринків збиту та постачальників.

3. Стратегія та плани Групи

- Для забезпечення прибуткової діяльності у майбутньому Група розробляє заходи, спрямовані на збільшення обсягів продажів шляхом підвищення якості власної продукції та розширення сортаменту.
- Група продовжує реалізацію програм зниження собівартості виробництва та оптимізації витрат.
- Важливим фактором розвитку є підтримка стабільних ділових відносин з банками для залучення нових фінансових ресурсів та управління існуючим кредитним портфелем.

10. КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

Органи управління, їх склад та повноваження

Органами управління Групи відповідно до Статуту є Загальні збори акціонерів, Наглядова рада та Правління. Повноваження цих органів управління наведено у розділі 1 «*Організаційна структура та опис діяльності Групи*» цього звіту про управління. Детальна інформації про повноваження та функціонування органів управління наведена у Статуті Групи[1].

[1] Статут Підприємства розміщено на офіційному сайті Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Міністерства Юстиції України https://usr.minjust.gov.ua, код доступу 264975881555.

Склад Правління Групи:

- Кійко С.Г. Голова Правління;
- Катеруша А.А., член Правління;
- Барабаш С.О., член Правління;
- Зіновкін М. В., член Правління;
- Трюхан В.О., член Правління.

Склад Наглядової ради Групи:

- Чупрун В.М. – представник акціонера BELLUTON COMMERCE LIMITED;
- Якимець С.П. – представник акціонера WENOX HOLDINGS LIMITED;
- Савчук Ю.В. – представник акціонера AMBELARIA INVESTMENTS LIMITED;
- Троїцька Т.М. – представник акціонера BOUNDRYCO LTD;
- Ковтун М.В. – представник акціонера MIDDLEPRIME LIMITED;
- Агаркова Т.С. – представник акціонера GAZARO LTD.

Засідання Наглядової ради проводяться у разі необхідності. Протягом 2019 року було проведено 70 засідань Наглядової ради, на яких було розглянуто питання операційної, фінансової та інвестиційної діяльності Групи, як передбачено Статутом Групи.

Стратегія корпоративного управління та перспективи розвитку корпоративного управління

Група розглядає корпоративне управління як систему взаємодії між органами управління Групи та зацікавленими особами, яка забезпечує баланс інтересів сторін та спрямована на підвищення ефективності діяльності Групи. Тому ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» та його дочірні підприємства поступово вдосконалює систему корпоративного управління, беручи до уваги кращі світові практики у цій сфері, з метою забезпечення сталого розвитку Групи.

Скликання та проведення загальних зборів акціонерів

Річні загальні збори акціонерів ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» відбулися 23 квітня 2019 р. На цих зборах було прийнято наступні рішення:

- Затверджено звіти Правління, Наглядової Ради та Ревізійної комісії, а також Річний звіт Групи за 2018 р.;
- У зв'язку з відсутністю чистого прибутку за підсумками роботи Товариства в 2018 році, прибуток за 2018 рік не розподіляти, дивіденди не нараховувати та відрахування до резервного фонду не здійснювати;
- Припинено повноваження членів Ревізійної комісії Товариства у повному складі;
- Обрано нових членів Ревізійної комісії Товариства;
- Призначено суб'єктом аудиторської діяльності для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» Товариство з Обмеженою Відповідальністю «Ернст енд Янг Аудиторські послуги».

Наступні Річні загальні збори акціонерів ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» заплановано провести у квітні 2020 р.

Структура акціонерів та їх частки в статутному капіталі

Станом на 31 грудня 2019 р. структура акціонерів Групи була наступною:

Найменування	*Кількість акцій*	*Частка володіння*
WENOX HOLDINGS LIMITED, Кіпр	506 477	47,1128%
GAZARO LTD, Кіпр	177 592	16,5197%
BOUNDRYCO LTD, Кіпр	118 394	11,0131%
MIDDLEPRIME LIMITED, Кіпр	105 247	9,7901%
CRASCODA HOLDINGS LIMITED, Кіпр	71 840	6,6826%
Інші акціонери з індивідуальним володінням часткою не більше 5%	95 480	8,8818%
	1 075 030	**100%**

Всі акції Групи є простими іменними та існують виключно у бездокументарній формі.

Власники цінних паперів з особливими правами контролю та опис цих прав

Права власників акцій Групи визначено у статті 4 Статуту Групи. Серед акціонерів Групи відсутні власники цінних паперів з особливими правами контролю. Інформація про будь-які обмеження прав участі та голосування акціонерів на загальних зборах відсутня.

Операції Групи з власними акціями

Протягом 2019 року Група не здійснювало операцій з власними акціями.

Основні характеристики системи внутрішнього контролю

Система внутрішнього контролю Групи побудована на ризик-орієнтованому підході та передбачає такі процедури, як виявлення, оцінка та моніторинг ризиків, що мають значний вплив на діяльність Групи; розробка, застосування та вдосконалення контролю за виявленими ризиками; контроль системи внутрішнього контролю.

Група застосовує внутрішні політики та положення щодо ключових бізнес-процесів з метою забезпечення ефективного функціонування системи внутрішнього контролю Групи.

Ревізійна комісія здійснює контроль фінансово-господарської діяльності Групи.

Група складає фінансову звітність згідно з Міжнародними стандартами фінансової звітності. Щороку Група залучає зовнішнього незалежного аудитора для проведення аудиту фінансової звітності.

Дивідендна політика Групи

Порядок розподілу прибутків та збитків Групи визначається за рішенням Загальних зборів акціонерів Групи відповідно до чинного законодавства України та Статуту Групи.

У 2019 р. Група не оголошувало виплату дивідендів.

Політика щодо формування органів управління Групи

Вимоги до членів органів управління Групи, зокрема, Наглядової ради та Правління, наведено у Статуті Групи, а також передбачено Положенням про Наглядову раду.

Порядок призначення та звільнення посадових осіб Групи

Посадові особи Групи призначаються на посади у наступному порядку:

- Члени Наглядової ради обираються та звільняються від обов'язків Загальними зборами акціонерів шляхом кумулятивного голосування відповідно до Статуту Групи.
- Члени Ревізійної комісії обираються та звільняються від обов'язків Загальними зборами акціонерів відповідно до Статуту Групи.
- Члени Правління призначаються та звільняються від обов'язків Наглядовою радою.
- Головний бухгалтер призначається Головою Правління за попереднім погодженням з Наглядовою радою відповідно до Рішення Наглядової ради від 01 листопада 2019 року та звільняється за Наказом Голови Правління на підставах, передбачених Кодексу законів про працю України.

Кодекс корпоративного управління

ПрАТ «ДНІПРОСПЕСТАЛЬ» у своїй діяльності керується Принципами корпоративного управління, затвердженими Рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку «Про затвердження принципів корпоративного управління» №955 від 22 липня 2014 р., які розміщені на офіційному сайті комісії https://www.nssmc.gov.ua. Група не застосовує у своїй діяльності пункти 3.1.5 – 3.1.6 та пункти 3.1.12 – 3.1.16 щодо діяльності Наглядової ради у зв'язку із тим, що Група є приватним акціонерним товариством, яке відповідно до ст. 53, 53-1, 56, 56-1, 56-2, 56-3 Закону України «Про акціонерні товариства» не зобов'язане формувати склад Наглядової ради за участю незалежних директорів та в обов'язковому порядку формувати комітети Наглядової ради.

Голова Правління Сергій Кійко

13 березня 2020 р.

Building a better working world

Ernst & Young Audit Services LLC
19A Khreshchatyk Street
Kyiv, 01001, Ukraine
Tel: +380 (44) 490 3000
Fax: +380 (44) 490 3030
www.ey.com/ua

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»
вул. Хрещатик, 19А
Київ, 01001, Україна
Тел.: +380 (44) 490 3000
Факс: +380 (44) 490 3030

Звіт незалежного аудитора

Акціонерам ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА»

Звіт щодо аудиту консолідованої фінансової звітності

Думка із застереженням

Ми провели аудит консолідованої фінансової звітності ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА» («Компанія») та її дочірніх підприємств («Група»), представленої на сторінках 1-37, що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2019 р., та консолідованого звіту про сукупний дохід, консолідованого звіту про рух грошових коштів та консолідованого звіту про власний капітал за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком можливого впливу питання, про яке йдеться у розділі «*Підстава для висловлення думки із застереженням*» нашого звіту, консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах консолідований фінансовий стан Групи на 31 грудня 2019 р., та її консолідовані фінансові результати і консолідовані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

Як вказано в Примітках 11, 16, 17, 21 та 22 до консолідованої фінансової звітності, протягом 2019 р. та 2018 р. Група мала значну концентрацію операцій з реалізації готової продукції, закупки матеріалів та витрат на збут із декількома контрагентами, а також станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 р. - відповідних залишків дебіторської, кредиторської заборгованості та заборгованості з одержаних авансів. Операції та залишки з цими контрагентами не були розкриті як операції та залишки з пов'язаними сторонами у Примітці 31. Ми не змогли отримати достатні та належні аудиторські докази, щоб визначити, чи такі операції та відповідні залишки мають бути розкриті відповідно до МСБО 24 «*Розкриття інформації про пов'язані сторони*».

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «*Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності*» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Групи згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Building a better working world

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту - це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту консолідованої фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались в контексті нашого аудиту консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Додатково до питання, описаного в розділі *«Основа для думки із застереженням»*, ми визначили, що питання, описане нижче, є ключовим питанням аудиту та має бути повідомленим у нашому звіті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі *«Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності»* нашого звіту, в тому числі щодо цього питання. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених нижче питань, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо консолідованої фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Визнання доходу від реалізації	
Визнання чистого доходу від реалізації було ключовим питанням аудиту, оскільки сума чистого доходу від реалізації є суттєвою на рівні фінансової звітності, а також через значну кількість покупців і замовників та рівень судження управлінського персоналу, необхідного для визначення суми чистого доходу від реалізації, передусім щодо періоду визнання доходу. Інформація про облікову політику щодо визнання доходу наведена у Примітці 4 до консолідованої фінансової звітності та розкриття щодо чистого доходу від реалізації наведено у Примітці 21 до консолідованої фінансової звітності.	Ми отримали розуміння про процес визнання доходу від реалізації. Ми оцінили та провели тестування ефективності функціонування заходів контролю для визнання доходу, в тому числі щодо періоду визнання доходу. Ми оцінили облікову політику щодо визнання доходу та перевірили застосування облікових принципів для вибірки операцій. Ми проаналізували договірні умови із основними покупцями і замовниками та розглянули час визнання доходу залежно від умов цих договорів. Ми провели аналіз визнання доходу в розрізі місяців та покупців і замовників. Також ми провели вибіркове тестування операцій доходу, визнаного наприкінці року, шляхом порівняння дат визнання доходів із датами, зазначеними у відповідних первинних документах. Ми проаналізували розкриття інформації щодо визнання доходу від реалізації в консолідованій фінансовій звітності.

Інша інформація, що включена до Консолідованого звіту про управління Групи та Річної інформації емітента цінних паперів за 2019 рік

Інша інформація складається з інформації, яка міститься в Консолідованому звіті про управління Групи та Річній інформації емітента цінних паперів (що включає Звіт про корпоративне управління) за 2019 рік, але не включає консолідовану фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї. Ми отримали Консолідований звіт про управління Групи до дати нашого звіту незалежного аудитора та очікуємо, що Річна інформація емітента цінних паперів за 2019 рік буде надана нам після дати цього звіту незалежного аудитора. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Building a better working world

Наша думка щодо консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту. Якщо після ознайомлення з Річною інформацією емітента цінних паперів (що включає Звіт про корпоративне управління), нами буде виявлена суттєва невідповідність, ми повідомимо про це Наглядову раду, та Група буде зобов'язана проінформувати про таку суттєву невідповідність Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової Ради за консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Групу чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова Рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Групи.

Відповідальність аудитора за аудит консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Групи;

A member firm of Ernst & Young Global Limited

- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;

- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Групи продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Групу припинити свою діяльність на безперервній основі;

- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує консолідована фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

- отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або господарської діяльності Групи для висловлення думки щодо консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Групи. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо Наглядовій Раді, разом з іншими питаннями, інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Наглядовій Раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовано, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій Раді, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

20 листопада 2012 нас було вперше призначено Наглядовою Радою в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту консолідованої фінансової звітності Групи. Наше призначення щорічно поновлюється Наглядовою Радою. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Групи становить 8 років.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для Наглядової ради

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для Наглядової ради Групи, який ми випустили 11 березня 2020 відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Building a better working world

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Компанії або контрольованим нею суб'єктам господарювання жодних неаудиторських послуг, окрім тих, що розкриті в консолідованій фінансовій звітності або консолідованому звіті про управління.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Олександр Свістіч.

Олександр Свістіч
Партнер
Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

м. Київ, Україна

13 Березня 2020 р.

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України. Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

A member firm of Ernst & Young Global Limited

ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ»
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
Станом на 31 грудня 2019 р.
(у тисячах гривень)

		КОДИ		
	Дата (рік, місяць, число)	2019	12	31
Підприємство: ПрАТ "ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ"	за ЄДРПОУ	00186536		
Територія: Заводського району	за КОАТУУ	2310136600		
Організаційно-правова форма господарювання: Акціонерне товариство	за КОПФГ	230		
Вид економічної діяльності: Виробництво чавуну, сталі, феросплавів	за КВЕД	24.10		

Середня кількість працівників: 4 876
Адреса, телефон: 69008, Запорізька обл., м. Запоріжжя, Південне шосе, 81
Одиниця виміру: тис. грн.
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):

за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку	
за міжнародними стандартами фінансової звітності	V

Баланс
(Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2019 р.

Форма № 1 Код за ДКУД 1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	9 144	7 231
первісна вартість	1001	49 425	50 423
накопичена амортизація	1002	(40 281)	(43 192)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	28 971	35 294
Основні засоби	1010	4 938 354	4 673 940
первісна вартість	1011	5 056 708	5 125 350
знос	1012	(118 354)	(451 410)
Інвестиційна нерухомість	1015	–	–
Довгострокові біологічні активи	1020	–	–
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	–	–
інші фінансові інвестиції	1035	–	–
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	–	–
Відстрочені податкові активи	1045	–	–
Інші необоротні активи	1090	284 308	38 010
Усього за розділом I	1095	**5 260 777**	**4 754 475**
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 398 743	1 130 820
Виробничі запаси	1101	638 910	525 601
Незавершене виробництво	1102	491 092	367 354
Готова продукція	1103	268 706	237 843
Товари	1104	35	22
Поточні біологічні активи	1110	–	–
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 186 397	929 193
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	75 691	26 348
з бюджетом	1135	110 724	68 412
у тому числі з податку на прибуток	1136	1	24
з нарахованих доходів	1140	2 204	2 760
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5 802	3 163
Поточні фінансові інвестиції	1160	–	313 583
Гроші та їх еквіваленти	1165	67 103	9 661
у тому числі в касі	1166	5	6
розрахунки в банках	1167	67 098	9 655
Витрати майбутніх періодів	1170	1 970	1 874
Інші оборотні активи	1190	12 414	14 754
Усього за розділом II	1195	**2 861 048**	**2 500 568**
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	–	–
Баланс	1300	**8 121 825**	**7 255 043**

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ»
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
Станом на 31 грудня 2019 р.
(у тисячах гривень)

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	49 720	49 720
Капітал у дооцінках	1405	3 452 405	3 226 288
Додатковий капітал	1410	114 747	114 747
Резервний капітал	1415	12 430	12 430
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(2 353 527)	(2 140 308)
Неоплачений капітал	1425	–	–
Вилучений капітал	1430	–	–
Усього за розділом I	1495	**1 275 775**	**1 262 877**
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	300 762	308 712
Довгострокові кредити банків	1510	3 920 356	2 794 314
Інші довгострокові зобов'язання	1515	–	315
Довгострокові забезпечення	1520	509 679	646 870
Цільове фінансування	1525	–	–
Усього за розділом II	1595	**4 730 797**	**3 750 211**
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	–	–
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	120 975	618 611
товари, роботи, послуги	1615	1 748 917	1 373 200
розрахунками з бюджетом	1620	12 964	13 753
у тому числі з податку на прибуток	1621	–	–
розрахунками зі страхування	1625	10 759	11 529
розрахунками з оплати праці	1630	33 779	37 314
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	60 702	45 799
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	14 330	14 330
Поточні забезпечення	1660	73 248	93 555
Доходи майбутніх періодів	1665	–	–
Інші поточні зобов'язання	1690	39 579	33 864
Усього за розділом III	1695	**2 115 253**	**2 241 955**
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	–	–
Баланс	1900	**8 121 825**	**7 255 043**

Голова Правління — Сергій Кійко

Головний бухгалтер — Галина Лучко

13 березня 2020 р.

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

		КОДИ		
Підприємство: ПрАТ "ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ"	Дата (рік, місяць, число)	2019	12	31
	за ЄДРПОУ	00186536		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2019 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8 291 100	9 630 917
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7 821 661)	(9 111 430)
Валовий:			
прибуток	2090	**469 439**	**519 487**
збиток	2095	–	–
Інші операційні доходи	2120	136 455	65 737
Адміністративні витрати	2130	(155 500)	(158 499)
Витрати на збут	2150	(296 141)	(330 238)
Інші операційні витрати	2180	(132 668)	(172 621)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	**21 585**	–
збиток	2195	–	**(76 134)**
Дохід від участі в капіталі	2200	–	–
Інші фінансові доходи	2220	35 057	31 985
Інші доходи	2240	553 475	61 651
Фінансові витрати	2250	(491 773)	(519 913)
Втрати від участі в капіталі	2255	–	–
Інші витрати	2270	(6 632)	(12 782)
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	**111 712**	–
збиток	2295	–	(515 193)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(28 903)	86 744
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	–	–
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	**82 809**	–
збиток	2355	–	**(428 449)**

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	–	398 019
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	–	–
Накопичені курсові різниці	2410	–	–
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	–	–
Інший сукупний дохід	2445	(116 627)	(29 515)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	**(116 627)**	**368 504**
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	20 920	(64 616)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	**(95 707)**	**303 888**
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	**(12 898)**	**(124 561)**

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	6 475 034	8 004 428
Витрати на оплату праці	2505	863 275	793 964
Відрахування на соціальні заходи	2510	192 192	169 337
Амортизація	2515	339 930	349 746
Інші операційні витрати	2520	404 101	483 706
Разом	2550	**8 274 532**	**9 801 181**

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1 075 030	1 075 030
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1 075 030	1 075 030
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,077	(0,399)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,077	(0,399)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	–	–

Голова Правління — Сергій Кійко

Головний бухгалтер — Галина Лучко

13 березня 2020 р.

		КОДИ		
Підприємство: ПрАТ "ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ"	Дата (рік, місяць, число)	2019	12	31
	за ЄДРПОУ	00186536		

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2019 р.

Форма № 3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	9 079 309	10 334 525
Повернення податків і зборів	3005	299 477	404 276
у тому числі податку на додану вартість	3006	299 477	404 276
Цільового фінансування	3010	15 122	12 595
у тому числі надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	15 122	12 595
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	45 889	60 702
Надходження від повернення авансів	3020	23 145	18 849
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	34 485	31 836
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	6 883	1 793
Надходження від операційної оренди	3040	22 633	23 650
Інші надходження	3095	2 214	584
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(7 748 890)	(9 136 731)
Праці	3105	(656 327)	(595 512)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(235 019)	(216 357)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(200 528)	(186 078)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(55)	(34)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(1 429)	(1 838)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(199 043)	(184 206)
Витрачання на оплату авансів	3135	(26 432)	(75 691)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(3 510)	(5 552)
Інші витрачання	3190	(87 436)	(76 418)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	**571 015**	**596 471**
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	8 588	–
необоротних активів	3205	256	136
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	–	–
дивідендів	3220	–	–
Надходження від деривативів	3225	–	–
Надходження від погашення позик	3230	–	–
Інші надходження	3250	17 000	54 400
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	–	–
необоротних активів	3260	(46 173)	(44 625)
Виплати за деривативами	3270	–	–
Витрачання на надання позик	3275	–	–
Інші платежі	3290	(92 923)	(142 398)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	**(113 252)**	**(132 487)**

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	–	881
Отримання позик	3305	–	–
Інші надходження	3340	89 900	–
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	–	–
Погашення позик	3350	(86 683)	(90 946)
Сплату дивідендів	3355	–	(3)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(417 541)	(443 892)
Інші платежі	3390	(93 473)	–
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	**(507 797)**	**(533 960)**
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	**(50 034)**	**(69 976)**
Залишок коштів на початок року	3405	67 103	138 968
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(7 408)	(1 889)
Залишок коштів на кінець року	3415	9 661	67 103

Рядок 3190 «Інші витрачання» розділу «Рух коштів у результаті операційної діяльності» включає розрахунки з іншими кредиторами в сумі 31 907 тис. грн. (2018 р.: 18 592 тис. грн.), витрачання на оплату витрат з обслуговування кредитів в сумі 12 378 тис. грн. (2018 р.: 15 403 тис. грн.), розрахунки з робітниками та іншими дебіторами в сумі 16 168 тис. грн. (2018 р.: 14 718 тис. грн.) , витрачання на оплату зобов'язань за індивідуальним страхуванням в сумі 11 836 тис. грн. (2018 р.: 10 930 тис. грн.) та інші витрачання в сумі 15 147 тис. грн. (2018 р.: 16 256 тис. грн.).

Рядок 3250 "Інші надходження" розділу «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» включає надходження від повернення фінансової допомоги.

Рядок 3290 «Інші платежі» розділу «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» включає витрачання на поповнення довгострокових банківських депозитів на суму 79 923 тис. грн. (2018 р.: 90 398 тис. грн.) та розрахунки за виданою фінансовою допомогою в сумі 13 000 тис. грн. (2018 р.: 52 000 тис. грн.).

Голова Правління — Сергій Кійко

Головний бухгалтер — Галина Лучко

13 березня 2020 р.

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)	2019	12	31
за ЄДРПОУ	00186536		

Підприємство: ПрАТ "ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ"

Звіт про власний капітал
за 2019 р.

Форма № 4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	**49 720**	**3 452 405**	**114 747**	**12 430**	**(2 353 527)**	**–**	**–**	**1 275 775**
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	–	–	–	–	–	–	–	–
Виправлення помилок	4010	–	–	–	–	–	–	–	–
Інші зміни	4090	–	–	–	–	–	–	–	–
Скоригований залишок на початок року	4095	**49 720**	**3 452 405**	**114 747**	**12 430**	**(2 353 527)**	**–**	**–**	**1 275 775**
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	**–**	**–**	**–**	**–**	**82 809**	**–**	**–**	**82 809**
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	**–**	**–**	**–**	**–**	**(95 707)**	**–**	**–**	**(95 707)**
Дооцінка(уцінка) необоротних активів	4111	–	–	–	–	–	–	–	–
Інший сукупний дохід	4116					(95 707)			(95 707)
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	–	–	–	–	–	–	–	–
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	–	–	–	–	–	–	–	–
Відрахування до резервного капіталу	4210	–	–	–	–	–	–	–	–
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	–	–	–	–	–	–	–	–
Погашення заборгованості з капіталу	4245	–	–	–	–	–	–	–	–

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	–	–	–	–	–	–	–	–
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	–	–	–	–	–	–	–	–
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	–	–	–	–	–	–	–	–
Вилучення частки в капіталі	4275	–	–	–	–	–	–	–	–
Інші зміни в капіталі	4290		(226 117)	–	–	226 117	–	–	–
Інші зміни в капіталі внаслідок застосування нових стандартів фінансової звітності	4291	–	–	–	–	–	–	–	–
Разом змін у капіталі	4295	**–**	**(226 117)**	**–**	**–**	**213 219**	**–**	**–**	**(12 898)**
Залишок на кінець року	4300	**49 720**	**3 226 288**	**114 747**	**12 430**	**(2 140 308)**	**–**	**–**	**1 262 877**

Звіт про власний капітал
за 2018 р.

Форма № 4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000	**49 720**	**3 342 226**	**114 627**	**12 430**	**(2 134 352)**	**–**	**(761)**	**1 383 890**
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	–	–	–	–	–	–	–	–
Виправлення помилок	4010	–	–	–	–	–	–	–	–
Інші зміни	4090	–	11 517	–	–	7 347	–	–	**18 864**
Скоригований залишок на початок року	4095	**49 720**	**3 353 743**	**114 627**	**12 430**	**(2 127 005)**	**–**	**(761)**	**1 402 754**
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	**–**	**–**	**–**	**–**	**(428 449)**	**–**	**–**	**(428 449)**
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	**–**	**328 090**	**–**	**–**	**(24 202)**	**–**	**–**	**303 888**
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	–	328 090	–	–	–	–	–	**328 090**
Інший сукупний дохід	4116	–	–	–	–	(24 202)	–	–	**(24 202)**

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

ПрАТ «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ»
КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ
за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.
(у тисячах гривень)

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	–	–	–	–	–	–	–	–
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	–	–	–	–	–	–	–	–
Відрахування до резервного капіталу	4210	–	–	–	–	–	–	–	–
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	–	–	–	–	–	–	–	–
Погашення заборгованості з капіталу	4245	–	–	–	–	–	–	–	–
Вилучення капіталу:							–		
Викуп акцій (часток)	4260	–	–	–	–	–	–	–	–
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	–	–	120	–	–	–	761	881
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	–	–	–	–	–	–	–	–
Вилучення частки в капіталі	4275	–	–	–	–	–	–	–	–
Інші зміни в капіталі	4290	–	(229 428)	–	–	229 428	–	–	–
Інші зміни в капіталі внаслідок застосування нових стандартів фінансової звітності	4291	–	–	–	–	(3 299)	–	–	(3 299)
Разом змін у капіталі	4295	–	98 662	120	–	(226 522)	–	761	(126 979)
Залишок на кінець року	4300	49 720	3 452 405	114 747	12 430	(2 353 527)	–	–	1 275 775

Голова Правління Сергій Кійко

Головний бухгалтер Галина Лучко

13 березня 2020 р.

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

1. Інформація про Підприємство

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА» (далі − «Підприємство») є правонаступником організованого шляхом перетворення у 1994 році державного Електрометалургійного заводу «Днепроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна, заснованого у 1932 році, у Відкрите акціонерне товариство «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» відповідно до Указу Президента України від 15 червня 1993 р. № 210 *«Про корпоратизацію підприємств»* та наказу Міністерства економіки України від 27 серпня 1993 р. № 54 *«Про затвердження переліку підприємств, що підлягають корпоратизації»*. Усі активи та зобов'язання Підприємства були внесені державою до його статутного капіталу. Згідно з вимогами українського законодавства 31 березня 2011 р. Підприємство змінило свою назву з Відкритого акціонерного товариства «Електрометалургійний завод «Дніпроспецсталь» ім. А.М. Кузьміна» на ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА». 7 червня 2018 р. річними Загальними зборами акціонерів Підприємства було прийнято рішення змінити тип Підприємства з публічного на приватне та змінити найменування з ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА» на ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЕЛЕКТРОМЕТАЛУРГІЙНИЙ ЗАВОД «ДНІПРОСПЕЦСТАЛЬ» ІМ. А.М. КУЗЬМІНА».

Основним видом діяльності Підприємства та його дочірніх підприємств (далі разом іменованих «Група») є розробка, виробництво та реалізація металопродукції з нержавіючих, інструментальних, швидкорізальних, порошкових, підшипникових, легованих і конструкційних марок сталі. Продукція Групи використовується при виготовленні вузлів і деталей машин, інструментів для обробки металів і сплавів, труб, а також підшипників. Інформація про дочірні та асоційовані підприємства розкрита у Примітці 30.

Зареєстрованою юридичною адресою Групи є Україна, м. Запоріжжя, Південне шосе, 81. Основне місце ведення діяльності Групи знаходиться за адресою м. Запоріжжя, Південне шосе, 83. Станом на 31 грудня 2019 р. чисельність персоналу Групи становила 4 876 осіб (2018 р.: 5 406 осіб).

Станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 р. акції Підприємства належали декільком юридичним і фізичним особам таким чином, що жоден з них або власників акцій таких осіб не мав одноосібного сукупного контролю над Підприємством.

Консолідована фінансова звітність Групи станом на 31 грудня 2019 р. і за рік, що закінчився зазначеною датою, була затверджена до опублікування 13 березня 2020 р.

Умови операційної діяльності та політична ситуація в Україні

Група здійснює свою діяльність в Україні. Хоча економіка України загалом вважається ринковою, вона продовжує демонструвати особливості, властиві перехідній економіці. Їй, серед іншого, залишаються притаманними певні структурні диспропорції, низький рівень ліквідності ринків капіталу, порівняно висока, зокрема у 2014-2018 роках, інфляція, значний розмір зовнішнього та внутрішнього державного боргу.

Після різкого спаду у 2014 – 2016 роках, економіка країни почала демонструвати певні ознаки відновлення та зростання. Основними ризиками для сталої економічної динаміки залишаються напруженість у геополітичних відносинах з Російською Федерацією; відсутність чіткого консенсусу щодо напрямків проведення інституціональних реформ, зокрема в державному управлінні; судочинстві та основних секторах економіки; прискорення трудової еміграції та низький рівень залучення інвестицій.

При складанні цієї консолідованої фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених чинників на фінансовий стан і результати діяльності Групи у звітному періоді. За станом на 31 грудня 2019 та 2018 рр. у Групи не було активів, розташованих безпосередньо у Криму, Донецькій та Луганській областях.

Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичній ситуації, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Групи у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

2. Принцип безперервності діяльності

Дана консолідована фінансова звітність була складена на основі принципу безперервності діяльності, який передбачає, що Група буде продовжувати свою діяльність у найближчому майбутньому, а також зможе реалізувати свої активи та погасити свої зобов'язання в ході звичайної діяльності.

3. Основа подання

Консолідована фінансова звітність була складена на основі принципу історичної вартості, за винятком таких груп основних засобів: будівлі та споруди, машини та обладнання, транспортні засоби, інвентар та офісне обладнання, які були оцінені за справедливою вартістю.

Ця консолідована фінансова звітність подана в українських гривнях. Усі суми округлені до найближчої тисячі, якщо не зазначено інше.

Заява про відповідність

Консолідована фінансова звітність Підприємства та його дочірніх підприємств складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») у редакції, затвердженій Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»), а також вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV.

Складання консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ вимагає застосування певних суттєвих облікових оцінок. Воно також вимагає використання керівництвом суджень у процесі застосування облікової політики Групи. Інформація про статті з підвищеним рівнем суджень, складності або оцінки з боку керівництва подається у Примітці 5.

Принципи консолідації

Ця консолідована фінансова звітність включає фінансову звітність Підприємства та його дочірніх підприємств. Фінансова звітність дочірніх підприємств складена на ту ж звітну дату, що й звітність Підприємства, з використанням єдиної облікової політики. Коригування здійснювалися для приведення у відповідність будь-яких можливих відхилень в обліковій політиці.

Дочірні підприємства включаються до консолідованої фінансової звітності з моменту їх створення Підприємством і до дати їх реалізації.

Усі внутрігрупові сальдо та операції, а також нереалізований прибуток, що виникає у результаті внутрішньо групових операцій, були повністю виключені при складанні консолідованої фінансової звітності. Нереалізовані збитки виключаються, за винятком випадків, коли понесені витрати не можуть бути відшкодовані.

4. Облікова політика

4.1 Зміни в обліковій політиці

Група вперше застосувала МСФЗ 16 «*Оренда*» з 1 січня 2019 р. Характер та вплив змін, які було обумовлено застосуванням цього стандарту фінансової звітності описано нижче. У 2019 році також було вперше застосовано деякі інші поправки до стандартів та роз'яснення, які не мали впливу на фінансову звітність Групи. Група не застосовувала достроково стандарти, роз'яснення чи поправки, які були випущені, але ще не вступили в силу.

МСФЗ 16 Оренда

МСФЗ 16 «*Оренда*» набуває чинності з 1 січня 2019 року, замінює собою МСБО 17 «*Оренда*» та пов'язані з ними інтерпретації та застосовується до всіх договорів оренди. Цей стандарт встановлює принципи визнання, оцінки, подання оренди та розкриття інформації про неї.

Група імплементувала метод модифікованого ретроспективного застосування нового стандарту станом на 1 січня 2019 року. Відповідно до нього, Група не переглядала порівняльну інформацію за попередній рік, підготовлену відповідно до МСБО 17. Група вирішила застосувати виключення щодо визнання договорів оренди, за якими строк оренди на дату її початку становить 12 місяців або менше і не містять можливості придбання об'єкту оренди («короткострокова оренда») та договорів, для яких базовий актив має низьку вартість («малоцінний актив»).

Ефект від прийняття МСФЗ 16 станом на 1 січня 2019 року був наступним:

	Код рядка	***1 січня 2019***
Вплив на окремий звіт про фінансовий стан станом на 1 січня 2019 року		
I. Необоротні актики		
Основні засоби (Актив з права користування)	1011	786
		786
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		
Інші довгострокові зобов'язання (Довгострокова частина орендного зобов'язання)	1515	(211)
III. Поточні зобов'язання і забезпечення		
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (Поточна частина орендного зобов'язання)	1610	(575)
		(786)

За результатами застосування МСФЗ 16, Група визнала Актив з права користування та зобов'зання з оренди в розмірі 786 тис. грн. відповідно.

Станом на 1 січня 2019 р. сума орендного зобов'язання відповідає сумі майбутніх платежів за операційною орендою станом на 31 грудня 2018 р. і становили:

Майбутні платежі згідно операційної оренди станом на 31 грудня 2018 р.	**1 048**
Середньозважена ставка додаткових запозичень станом на 1 січня 2019 р.	19,7%
Дисконтована сума майбутніх платежів станом на 1 січня 2019 р.	**786**

4.2 Основні положення облікової політики

Перерахунок іноземних валют

Дана консолідована фінансова звітність Групи подана в українських гривнях, що є функціональною валютою та валютою подання консолідованої звітності Групи.

Операції, деноміновані у валютах, що не є функціональною валютою (іноземні валюти), первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Немонетарні статті, відображені за первісною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату первісної транзакції. Немонетарні статті, відображені за справедливою вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату визнання справедливої вартості. Усі курсові різниці, що виникли, відображаються у прибутках і збитках.

Основні засоби

Балансова вартість усіх груп основних засобів, за виключенням земельних ділянок та незавершених капітальних інвестицій обліковується за моделлю переоцінки. Група регулярно проводить аналіз балансової вартості основних засобів для визначення необхідності проведення чергової переоцінки.

Справедлива вартість об'єктів нерухомості Групи визначається шляхом порівняння з ринковою ціною аналогічних об'єктів на дату оцінки. Справедлива вартість спеціалізованих машин, обладнання, інструментів та інвентарів визначається за принципом залишкової відновлювальної вартості у зв'язку з відсутністю ринкової вартості для таких основних засобів. До наступної переоцінки об'єкти основних засобів обліковуються за переоціненою вартістю за вирахуванням подальшого зносу та знецінення.

Для основних засобів, які переоцінюються за справедливою вартістю в фінансовій звітності на періодичній основі, Група визначає необхідність їх переміщення між рівнями ієрархії, повторно аналізуючи їх класифікацію (на основі вихідних даних найнижчого рівня, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

Земельні ділянки відображаються за первісною вартістю. Суттєві облікові судження та фактори, які враховуються при визначенні справедливої вартості основних засобів вказані в Примітці 5.

Збільшення вартості у результаті переоцінки відображається у складі іншого сукупного доходу та включається до іншого додаткового капіталу у складі власного капіталу. Однак та частина збільшення вартості, яка відновлює зменшення вартості від переоцінки того ж активу, яка раніше була визнана у складі прибутку або збитку, визнається у звіті про сукупний дохід.

Зменшення вартості від переоцінки відображається у звіті про сукупний дохід, за винятком тієї його частини, яка зараховується проти попереднього приросту вартості того ж активу, відображеного у іншому додатковому капіталі.

Щорічне перенесення сум з іншого додаткового капіталу до складу нерозподіленого прибутку здійснюється в розмірі різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активу, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активу. При вибутті активу сума іншого додаткового капіталу, яка стосується цього активу, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Незавершене будівництво відображається за собівартістю та являє собою основні засоби, будівництво яких ще не завершено. Амортизація цих активів не нараховується до моменту їх введення в експлуатацію.

Балансова вартість основних засобів аналізується на предмет знецінення, коли події або зміни в обставинах указують на те, що відшкодування балансової вартості неможливе. Об'єкт основних засобів знімається з обліку при вибутті або у випадку, коли від подальшого використання активу не очікується отримання економічних вигід. Прибуток або збиток, що виникає у зв'язку зі зняттям активу з обліку (розрахований як різниця між чистими надходженнями від вибуття та балансовою вартістю активу), включається до прибутків та збитків того періоду, в якому актив знімається з обліку.

Накопичена амортизація на дату переоцінки виключається проти валової балансової вартості активу, а чиста сума перераховується до переоціненої суми активу.

Амортизація об'єктів основних засобів нараховується за прямолінійним методом. Нарахування амортизації починається з моменту, коли актив є придатним до його використання за призначенням. Строки корисного використання основних засобів є такими:

Будівлі та споруди	2-109 років
Машини та обладнання	1-82 роки
Транспортні засоби	3-75 років
Інвентар та офісне обладнання	2-76 років

Група має право власності на невиробничі та соціальні активи, в основному, будівлі та об'єкти соціальної інфраструктури. Об'єкти соціальної інфраструктури не відповідають визначенню активу, що надає економічну вигоду, згідно з МСФЗ, і тому такі об'єкти не відображені у цій фінансовій звітності. Витрати на будівництво та експлуатацію об'єктів соціальної інфраструктури відносяться на витрати у періоді, в якому вони були понесені.

Витрати за кредитами банків

Витрати за кредитами банків капіталізуються як частина вартості активів за умови, що вони прямо стосуються придбання, будівництва або виробництва кваліфікаційного активу, що задовольняє встановленим критеріям. Якщо вони не пов'язані з таким активом, вони відносяться на витрати у періоді, в якому були понесені. Протягом 2018-2019 рр. Група не капіталізувала відсотки за кредитами банків як частину активів.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають програмне забезпечення для бухгалтерського обліку, патентні та інші майнові права, придбані окремо від бізнесу, й первісно оцінюються за вартістю придбання. Після первісної оцінки нематеріальні активи відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення.

Всі нематеріальні активи Групи мають обмежений строк корисної служби та амортизуються протягом строків їх корисного використання, оцінюються на предмет знецінення за наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу.

Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженими строками корисного використання переглядаються, як мінімум, щорічно наприкінці кожного звітного року. Зміни очікуваного строку корисного використання або очікуваного характеру отримання майбутніх економічних вигід, втілених в активі, відображаються шляхом зміни періоду або методу амортизації, залежно від ситуації, і вважаються змінами в облікових оцінках.

Строки корисного використання всіх нематеріальних активів Групи вважаються обмеженими та становлять від 2 до 20 років.

Знецінення нефінансових активів

На кожну звітну дату Група визначає наявність ознак можливого знецінення нефінансового активу. При виникненні таких ознак або у випадку, коли існує вимога щорічного тестування активу на предмет знецінення, Група визначає вартість очікуваного відшкодування активу. Вартість очікуваного відшкодування активу є більшою з двох сум: справедливої вартості активу або одиниці, що генерує грошові потоки, за вирахуванням витрат на реалізацію, або вартості його подальшого використання.

Вартість очікуваного відшкодування активу визначається для кожного окремого активу, якщо цей актив генерує надходження грошових коштів, і ці кошти, в основному, не залежать від інших активів Групи. Коли балансова вартість активу перевищує його вартість очікуваного відшкодування, вважається, що актив знецінений, і його вартість списується до вартості очікуваного відшкодування. При оцінці вартості використання очікувані грошові потоки дисконтуються до їх приведеної вартості з використанням ставки дисконту (до оподаткування), яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та ризики, властиві активу. Збитки від знецінення відображаються у прибутках та збитках в тих категоріях витрат, які відповідають функціям знеціненого активу.

На кожну звітну дату здійснюється оцінка наявності ознак того, що збиток від знецінення, визнаний стосовно активу раніше, вже не існує або зменшився. За наявності таких ознак здійснюється оцінка вартості очікуваного відшкодування активу.

Раніше визнаний збиток від знецінення сторнується тільки в тому випадку, якщо змінилися попередні оцінки, застосовані для визначення вартості очікуваного відшкодування активу з моменту визнання останнього збитку від знецінення. У такому разі балансова вартість активу збільшується до вартості очікуваного відшкодування. Збільшена шляхом сторнування збитку від зменшення корисності балансова вартість активу не повинна перевищувати ту його балансову вартість (за вирахуванням амортизації), яка мала б місце, якби збиток від знецінення не був відображений у складі прибутків та збитків попередніх років. Після такого сторнування амортизаційні витрати майбутніх періодів коригуються таким чином, щоб забезпечити планомірне списання переоціненої балансової вартості активу за вирахуванням його залишкової вартості протягом решти строку його корисного використання.

Фінансові інструменти − первісне визнання та подальша оцінка

Фінансовим інструментом є будь-який договір, що призводить до виникнення фінансового активу у одного суб'єкта господарювання та фінансового зобов'язання або інструменту власного капіталу в іншого суб'єкта господарювання.

(і) Фінансові активи

Первісне визнання та оцінка

Фінансові активи при первісному визнанні класифікуються які ті, що в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід та за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибуток або збиток.

Класифікація фінансових активів при первісному визнанні залежить від характеристик передбачених договором грошових потоків по фінансовому активу та бізнес-моделі, яку застосовує Група для управління цими активами. За винятком торгової дебіторської заборгованості, яка не містять значного компонента фінансування або до якої Група застосувала спрощення практичного характеру, Група при первісному визнанні оцінює фінансовий актив за справедливою вартістю, збільшеною у випадку фінансового активу, що оцінюється не за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибуток або збиток, на суму витрат за угодою. Дебіторська заборгованість, яка не містить значного компонента фінансування або до якої Група застосувала спрощення практичного характеру, оцінюється за ціною угоди, що визначається відповідно до МСФЗ 15, як описано у розділі «*Виручка за договорами з покупцями»* нижче.

Для того, щоб класифікувати актив та оцінювати його за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід, необхідно, щоб договірні умови цього активу обумовлювали отримання грошових потоків, які є «виключно платежем в рахунок основної суми боргу та відсотків» на непогашену частину основної суми боргу.

Бізнес-модель, яка використовується Групою для управління фінансовими активами, описує спосіб, яким Група управляє своїми фінансовими активами щоб генерувати грошові потоки. Бізнес-модель визначає, будуть грошові потоки отримані внаслідок передбачених договором грошових потоків, чи внаслідок продажу фінансових активів або і того, і іншого.

Всі операції купівлі або продажу фінансових активів, які вимагають поставки активів в строк, що встановлюється законодавством, або у відповідності з правилами, встановленими на певному ринку (торгівля на стандартних умовах) визнаються на дату укладання угоди тобто на дату, коли Група зобов'язується придбати або продати актив.

Подальша оцінка

Для цілей подальшої оцінки фінансові активи класифікуються за чотирма категоріями:

- Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю (боргові інструменти).
- Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід з подальшою рекласифікацією накопичених прибутків та збитків (боргові інструменти).
- Фінансові активи, класифіковані на розсуд суб'єкта господарювання як ті, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід без подальшої рекласифікації накопичених прибутків та збитків при припиненні визнання (інструменти капіталу).
- Фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибуток або збиток.

Станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 р. Група не мала фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід з подальшою рекласифікацією накопичених прибутків та збитків, фінансових активів, класифікованих на розсуд суб'єкта господарювання як ті, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через інший сукупний дохід без подальшої рекласифікації накопичених прибутків та збитків при припиненні визнання, а також фінансових активи, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибуток або збиток.

Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю

Група оцінює фінансові активи за амортизованою вартістю, якщо виконуються наступні вимоги:

- Фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків; та
- Договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання у вказані дати грошові потоки, які є виключно виплатами в рахунок основної суми боргу та відсотків на непогашену частину основної суми боргу.

Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю, після первісного визнання оцінюються з використанням методу ефективної процентної ставки і до них застосовуються вимоги щодо знецінення. Прибутки та збитки визнаються у складі прибутків та збитків у випадку припинення визнання активу, його модифікації або знецінення.

Фінансові активи Групи, що оцінюються за амортизованою вартістю, включають торгову та іншу дебіторську заборгованість, а також депозити, включені до інших необоротних активів та/або поточних фінансових інвестицій.

Припинення визнання

Фінансовий актив (або, де може бути застосовано, частина фінансового активу або частина групи аналогічних фінансових активів) припиняє визнаватися у балансі, якщо:

- строк дії прав на отримання грошових потоків від активу минув; або
- Група передала свої права на отримання грошових потоків від активу або взяла на себе зобов'язання з виплати третій стороні отримуваних грошових потоків у повному обсязі та без суттєвої затримки за «транзитною» угодою; та або (а) передала практично всі ризики та вигоди від активу; або (б) не передала, але й не зберігає за собою практично всіх ризиків та вигід від активу, але передала контроль над цим активом.

Якщо Група передала всі свої права на отримання грошових потоків від активу або уклало транзитну угоду, воно оцінює, чи зберегло воно ризики та вигоди, пов'язані з правом власності, та, якщо так, в якому обсязі. Якщо Група не передала, але й не зберігає за собою практично всіх ризиків та вигід від активу, а також не передала контроль над активом, Група продовжує визнавати переданий актив в тій мірі, в якій воно продовжує свою участь у переданому активі.

Триваюча участь, яка набуває форми гарантії за переданим активом, визнається за найменшою з таких величин: первісною балансовою вартістю активу або максимальною сумою, виплата якої може вимагатися від Групи.

Знецінення фінансових активів

Група визнає резерв очікуваних кредитних збитків для всіх боргових інструментів, які не відображаються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибуток або збиток. Очікувані кредитні збитки розраховуються на основі різниці між грошовими потоками, що належать у відповідності із договором, та всіма грошовими потоками, які Група очікує отримати, дисконтованої з використанням початкової ефективної процентної ставки або її приблизного значення. Очікувані грошові потоки включають грошові потоки від продажу заставного майна або від інших механізмі підвищення кредитної якості, які є невід'ємною частиною контрактних умов.

Очікувані кредитні збитки визнаються у два етапи. У випадку фінансових інструментів, по яким з моменту їх первісного визнання кредитний ризик суттєво не збільшився, створюється резерв очікуваних кредитних збитків щодо кредитних збитків, які можуть виникнути внаслідок дефолтів, можливих протягом наступних 12 місяців (12-місячні очікувані кредитні збитки). Для фінансових інструментів, по яким з моменту їх первісного визнання кредитний ризик збільшився суттєво, створюється резерв очікуваних кредитних збитків щодо кредитних збитків, які очікується протягом залишкового строку дії цього фінансового інструменту, незалежно від строків настання дефолту (очікувані кредитні збитки за весь строк).

Для дебіторської заборгованості Група застосовує спрощений підхід до розрахунку очікуваних кредитних збитків. Таким чином, Група не відстежує зміни у кредитному ризику, але замість цього визнає резерв очікуваних кредитних збитків на весь період. Група розробило матрицю резерву (Примітка 11), яка базується на його історичному досвіді виникнення кредитних збитків, скоригованому з урахуванням прогнозних факторів, специфічних для дебіторів та економічних умов.

(ii) Фінансові зобов'язання

Первісне визнання та оцінка

Фінансові зобов'язання при первісному визнанні класифікуються відповідно як фінансові зобов'язання за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток, кредити та позики, кредиторська заборгованість або похідні інструменти, визначені як інструменти хеджування при ефективному хеджуванні.

Фінансові зобов'язання первісно визнаються за справедливою вартістю, скоригованою у випадку кредитів та позик на безпосередньо пов'язані з ними транзакційні витрати.

Фінансові зобов'язання Групи включають кредиторську заборгованість та кредити та позики. Група не має фінансових зобов'язань за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки через прибуток або збиток або похідних інструментів, визначених як інструменти хеджування при ефективному хеджуванні.

Подальша оцінка

Подальша оцінка фінансових зобов'язань залежить від їх класифікації.

Кредиторська заборгованість, кредити та позики

Після первісного визнання кредиторська заборгованість, кредити та позики оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Відповідні доходи та витрати визнаються у прибутках та збитках при припиненні визнання зобов'язань, а також по мірі нарахування амортизації.

Амортизована вартість розраховується з урахуванням дисконтів чи премій при придбанні, а також комісійних або витрат, які є невід'ємною частиною відсоткової ставки.

Група відображає зобов'язання за тілом кредиту в складі кредитів банків, а зобов'язання за нарахованими процентами до сплати у складі інших поточних зобов'язань.

Припинення визнання

Фінансове зобов'язання припиняє визнаватися у звіті про фінансовий стан, якщо зобов'язання погашене, анульоване або строк його дії минув. Якщо існуюче фінансове зобов'язання замінюється іншим зобов'язанням перед тим же кредитором, на суттєво відмінних умовах, або якщо умови існуючого зобов'язання значно змінені, така заміна або зміни обліковуються як припинення визнання первісного зобов'язання та початок визнання нового зобов'язання, а різниця у балансовій вартості визнається у прибутках та збитках.

(iii) Взаємозалік фінансових інструментів

Фінансові активи та фінансові зобов'язання підлягають взаємозаліку, а чиста сума − поданню в звіті про фінансовий стан тоді і тільки тоді, коли є здійсненне в цей момент юридичне право на взаємозалік визнаних сум, а також намір здійснити розрахунок на нетто-основі, або реалізувати активи та одночасно з цим погасити зобов'язання.

Запаси

Запаси оцінюються за меншою з двох величин: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Собівартість запасів визначається за середньозваженим методом. Вартість готової продукції та незавершеного виробництва включає вартість сировини, прямі витрати з оплати праці, інші прямі витрати та відповідні виробничі накладні витрати, розраховані на основі нормального завантаження виробничих потужностей. Чиста вартість реалізації являє собою оціночну ціну продажу в ході звичайної господарської діяльності за вирахуванням оціночних витрат на доробку та витрат, необхідних для реалізації.

Виручка за договорами з покупцями

Виручка по договорах з покупцями визнається, коли контроль над товарами або послугами передається покупцю в сумі, що відображає відшкодування, право на яке Група очікує отримати в обмін на передачу товарів або послуг покупцеві. Група дійшло висновку, що, як правило, воно виступає в якості принципала в укладених ним угодах, що передбачають отримання виручки, оскільки Група контролює товари або послуги до їх передачі покупцеві.

Виручка від реалізації металопродукції визнається у той момент часу, коли контроль над активом передається покупцеві, що відбувається, як правило, при відвантаженні або доставці товарів.

Група оцінює наявність в договорі інших обіцянок, які являють собою окремі обов'язки до виконання (наприклад, гарантії), на які потрібно розподілити частину ціни угоди. При визначенні ціни угоди у випадку реалізації металопродукції Група бере до уваги вплив змінного відшкодування, наявність значних компонентів фінансування, негрошове відшкодування і відшкодування, що підлягає сплаті клієнту (якщо такі є).

Змінне відшкодування

Якщо відшкодування за договором включає змінну суму, Група оцінює суму відшкодування, право на яке Група отримає в обмін на передачу товарів покупцеві. Змінне відшкодування оцінюється в момент укладання договору та щодо його оцінки застосовується обмеження до тих пір, поки не буде дуже ймовірним, що при вирішенні невизначеності, притаманній змінному відшкодуванню, не відбудеться значного зменшення суми, визнаної накопичувальним підсумком виручки. Існуючі договори на реалізацію металопродукції не надають клієнтам права на повернення продукції належної якості і не включають зворотні знижки за обсяг, тому не призводять до визнання змінного відшкодування.

Значний компонент фінансування

Як правило, Група отримує від своїх клієнтів короткострокові аванси. В результаті використання спрощення практичного характеру, передбаченого МСФЗ 15, Група не коригує обіцяну суму відшкодування з урахуванням впливу значного компонента фінансування, якщо в момент укладання договору вона очікує, що період між передачею обіцяного товару чи послуги клієнту та оплатою покупцем за цей товар або послугу буде складати не більше одного року.

Гарантійні зобов'язання

Група зазвичай надає стандартні гарантії на проведення ремонту по усуненню дефектів проданих товарів, які існували на момент реалізації. Такі гарантії обліковуються у відповідності з МСБО 37 «*Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи*». Облікова політика стосовно забезпечень та умовних зобов'язання подано нижче.

Визнання собівартості реалізованої продукції

Витрати, пов'язані з отриманням доходу від операції, визнаються одночасно з відповідним доходом.

Податок на додану вартість до відшкодування

Податок на додану вартість (ПДВ) до відшкодування стосується придбаних запасів, основних засобів і послуг. Податкові органи дозволяють проводити розрахунки за нарахованим ПДВ за вирахуванням вхідного ПДВ.

Керівництво Групи переконане, що сума до відшкодування з бюджету буде або отримана у вигляді грошових коштів, або зарахована проти заборгованості з ПДВ за реалізованою продукцією.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти у звіті про фінансовий стан включають грошові кошти в банках і в касі та короткострокові депозити з первісним строком погашення до 3 місяців.

Для цілей складання звіту про рух грошових коштів грошові кошти та їх еквіваленти включають грошові кошти та короткострокові депозити згідно з визначенням вище, за вирахуванням непогашених банківських овердрафтів.

Резерви

Резерви визнаються, якщо Група має поточне зобов'язання (юридичне або конструктивне), що виникло в результаті минулої події, відтік економічних вигід, який буде потрібний для погашення цього зобов'язання, є ймовірним, і може бути отримана надійна оцінка суми такого зобов'язання. Якщо Група збирається отримати відшкодування деякої частини або всіх резервів, наприклад, за договором страхування, відшкодування визнається як окремий актив, але тільки в тому випадку, коли отримання відшкодування не підлягає сумніву. Якщо вплив вартості грошей у часі є суттєвим, резерви дисконтуються за поточною ставкою до оподаткування, яка відображає, коли це застосовується, ризики, характерні для конкретного зобов'язання.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення

Група здійснює встановлені згідно з діючими протягом року нормами відрахування до Державного пенсійного фонду України, виходячи з розміру виплачуваної заробітної плати. Ці відрахування відносяться на витрати у періоді нарахування відповідних витрат із заробітної плати. Група не має юридичних або конструктивних зобов'язань зі здійснення додаткових відрахувань за такими пенсійними виплатами. Єдиним зобов'язанням Групи є своєчасне відрахування належних сум до Державного пенсійного фонду України.

Крім цього, Група має дві суттєві пенсійні програми зі встановленими виплатами, що не мають виділених джерел їх забезпечення. Ці програми включають: а) юридичні зобов'язання Групи з виплати одноразової суми при виході на пенсію працівникам, що мають тривалий стаж роботи, і здійснення інших виплат у зв'язку з виходом на пенсію відповідно до колективних договорів, і б) законодавчо встановлене зобов'язання Групи компенсувати Пенсійному фонду України суми додаткових пенсій, виплачуваних деяким категоріям колишніх та поточних працівників Групи.

Витрати на здійснення виплат у рамках зазначених вище програм зі встановленими виплатами розраховуються окремо за кожною програмою з використанням методу нарахування прогнозованих одиниць стосовно працівників, що мають право на такі виплати. Керівництво використовує актуарну методику при розрахунках сум, пов'язаних із зобов'язаннями з пенсійного забезпечення на кожну звітну дату. Фактичні результати можуть відрізнятися від відповідних оцінок на певну дату.

Податок на прибуток

Поточний податок на прибуток

Податкові активи та зобов'язання з поточного податку за поточні та попередні періоди оцінюються за сумою, передбачуваною до відшкодування від податкових органів або до сплати податковим органам. Податкові ставки та податкове законодавство, застосовувані для розрахунків цієї суми, − це ставки та законодавство, прийняті або фактично прийняті на звітну дату. Податок на прибуток нараховується Групі на прибуток до оподаткування, розрахований відповідно до податкового законодавства України і з використанням податкових ставок, прийнятих на звітну дату.

Відстрочений податок на прибуток

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом зобов'язань шляхом визначення тимчасових різниць на звітну дату між податковою базою активів і зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються за всіма оподатковуваними тимчасовими різницями, крім випадків, коли:

- відстрочене податкове зобов'язання виникає у результаті первісного визнання гудвілу, активу або зобов'язання, у ході операції, що не є об'єднанням бізнесу, і на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; і
- стосовно оподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні компанії, асоційовані компанії, а також із частками участі у спільній діяльності, якщо материнська компанія може контролювати розподіл у часі зменшення тимчасової різниці, та існує значна ймовірність того, що тимчасова різниця не буде зменшена у найближчому майбутньому.

Відстрочені активи з податку на прибуток визнаються за всіма неоподатковуваними тимчасовими різницями, невикористаними податковими пільгами і невикористаними податковими збитками, у тій мірі, в якій існує значна ймовірність того, що буде існувати оподатковуваний прибуток, проти якого можуть бути зараховані неоподатковувані тимчасові різниці, невикористані податкові пільги та невикористані податкові збитки, крім випадків, коли:

- відстрочений актив з податку на прибуток, що стосується неоподатковуваної різниці, виникає в результаті первісного визнання активу або зобов'язання, яке виникло не внаслідок об'єднання бізнесу та яке на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток; і
- стосовно неоподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні компанії, асоційовані компанії, а також із частками участі у спільній діяльності, відстрочені податкові активи визнаються тільки у тій мірі, в якій є значна ймовірність того, що тимчасові різниці будуть використані у найближчому майбутньому, і буде отриманий оподатковуваний прибуток, проти якого можуть бути використані тимчасові різниці.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та знижується у тій мірі, в якій отримання достатнього оподатковуваного прибутку, що дозволить використовувати всі або частину відстрочених податкових активів, оцінюється як малоймовірне. Невизнані відстрочені податкові активи переглядаються на кожну звітну дату та визнаються у тій мірі, в якій виникає значна ймовірність того, що майбутній оподатковуваний прибуток дозволить використати відстрочені податкові активи.
Відстрочені податкові активи та зобов'язання оцінюються за податковими ставками, що, як передбачається, будуть застосовуватися в тому звітному періоді, в якому актив буде реалізований, а зобов'язання − погашене, на основі податкових ставок (і податкового законодавства), які станом на звітну дату були введені в дію або фактично введені в дію.

Відстрочений податок на прибуток, що стосується статей, визнаних безпосередньо у капіталі або іншому сукупному доході, визнається у складі капіталу або іншого сукупного доходу, а не у прибутках та збитках.

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання заліковуються один проти одного, якщо є юридично закріплене право заліку поточних податкових активів та зобов'язань, і відстрочені податки стосуються того ж податкового органу.

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображені в цій консолідованій фінансовій звітності за винятком випадків, коли існує ймовірність, що для погашення зобов'язання буде необхідне вибуття ресурсів, що втілюють економічні вигоди, та існує можливість достовірно визначити суму зобов'язання. Інформація про ці зобов'язання розкривається за винятком випадків, коли ймовірність вибуття ресурсів, що втілюють у собі економічні вигоди, є віддаленою.

Оренда

Група оцінює чи є договір орендою, або чи містить він оренду, на початку дії договору. Договір є орендним або містить оренду, якщо він передає право контролювати використання ідентифікованого активу протягом певного періоду часу в обмін на компенсацію.

Група як орендар

Актив з права користування

Група визнає актив з права користування на дату початку оренди (тобто дату, коли базовий актив буде доступний для використання). Актив з права користування, оцінюється за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності та коригується на ефект переоцінки зобов'язань з оренди. Собівартість активу з права користування складається з суми первісної оцінки орендного зобов'язання, будь–яких орендних платежів, здійснених на, або до дати початку оренди, за вирахуванням отриманих стимулів до оренди, первісні прямі витрати, понесені орендарем. Визнані активи з права користування об'єктом амортизуються на прямолінійній основі протягом меншого з очікуваних строків: корисного використання або строку оренди.

Орендне зобов'язання

На дату початку оренди орендар оцінює орендне зобов'язання за теперішньою вартістю орендних платежів, не сплачених на таку дату. Орендні платежі, включені в оцінку орендного зобов'язання, складаються з наступних платежів за право використання базового активу протягом строку оренди, які не були сплачені на дату початку оренди:

- фіксовані платежі (за вирахуванням будь–яких стимулів до оренди, що підлягають отриманню);
- зміні орендні платежі, які залежать від індексу чи ставки, первісно оцінені з використанням такого індексу чи ставки на дату початку оренди, сум, що, як очікується, будуть сплачені орендарем за гарантіями ліквідаційної вартості;
- ціну виконання можливості придбання, якщо орендар обґрунтовано впевнений у тому, що він скористається такою можливістю;
- платежі в рахунок штрафів за припинення оренди, якщо строк оренди відображає реалізацію орендарем можливості припинення оренди.

Змінні орендні платежі, які не залежать від індексу чи ставки, визнаються у тому періоді, у якому сталася подія чи умови, які спричинили здійснення таких платежів.

Орендні платежі дисконтуються, застосовуючи припустиму ставку відсотка в оренді, якщо таку ставку можна легко визначити. Якщо таку ставку не можна легко визначити, то орендар застосовує ставку додаткових запозичень орендаря.

Після дати початку оренди, сума орендного зобов'язання збільшується на суму нарахуваних відсотків та зменшується за рахунок здійснення лізингових платежів. А також, орендар переоцінює балансову вартість орендного зобов'зяання з метою відображення будь-якої переоцінки або модифікації оренди, або з метою відображення переглянутих по суті фіксованих орендних платежів.

Короткострокова оренда та оренда малоцінних активів

Група застосовує виключення практичного характеру від визнання щодо своєї короткострокової оренди (тобто оренди терміном до 12 місяців включно). Група також застосовує дане виключення щодо оренди малоцінних активів. Орендар визнає орендні платежі, пов'язані з такою орендою, як витрати на прямолінійній основі протягом строку оренди.

Група як орендодавець

Оренда класифікується як операційна оренда, якщо вона не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив. Доходи від оренди, обліковуються прямолінійно на умовах оренди та включаються до доходів Групи у звіті про прибутки та збитки через його операційний характер. Орендодавець додає первісні прямі витрати, понесені при укладанні договору про операційну оренду, до балансової вартості базового активу та визнає їх, як витрати протягом строку оренди на такій самій основі, як дохід від оренди. Умовні орендні платежі визнаються доходом у тому періоді, в якому вони були отримані.

4.3 Стандарти, які були випущені, але ще не набули чинності

При складання цієї звітності за МСФЗ, Група застосовувала всі стандарти та інтерпретації, які були чинними для періодів починаючи із 1 січня 2019 року. Ефект від застування нових стандартів наведений у Примітці 4.1.

На дату ухвалення цієї консолідованої фінансової звітності, перелічені нижче МСФЗ та КТМФЗ були випущені, але ще не вступили в силу. Керівництво вважає, що застосування цих стандартів не матиме впливу на консолідовану фінансову звітність Групи у наступних періодах:

Стандарт або зміни	Дата набрання чинності (з)
Поправки до МСФЗ 10 та МСБО 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованої організацією або спільним підприємством»	Невизначений термін
МСФЗ 17 «Страхові контракти»	1 січня 2021 р.
Реформа базової процентної ставки – Зміни до МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ 7	1 січня 2020 р.
МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»: Визначення бізнесу	1 січня 2020 р.
Зміни до МСБО 1 «Подання фінансової звітності» та МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових політиках та помилки»: Визначення поняття матеріальності	1 січня 2020 р.
Концептуальна основа фінансової звітності	1 січня 2020 р.

5. Суттєві облікові судження та оціночні значення

Згідно з МСБО (IAS) 1 *«Подання фінансової звітності»*, Група веде облік і подає операції та інші події відповідно до їхнього змісту та економічної сутності, а не тільки їхньої юридичної форми.

Складання консолідованої фінансової звітності вимагає від керівництва оцінок і припущень, що впливають на суми, відображені у фінансовій звітності та примітках до неї. Ці оцінки ґрунтуються на інформації, наявній на звітну дату. Отже, фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок.

Основні оцінки та припущення про майбутні події, а також інші основні джерела невизначеності в оцінках, зроблених на звітну дату, які можуть являти собою значний ризик необхідності суттєвих коригувань балансової вартості активів і зобов'язань, розглядаються нижче.

Знецінення активів − визначення груп активів, що генерують грошові потоки

Згідно з МСФЗ (IAS) 36 *«Знецінення активів»*, підприємства повинні проводити тестування одиниць, що генерують грошові потоки, на предмет знецінення. Одним із основних факторів при визначенні одиниці, що генерує грошові потоки, є можливість оцінити незалежні грошові потоки, що генеруються такою одиницею. Значна частина продукції багатьох визначених Групою одиниць, що генерують грошові потоки, споживається іншою одиницею, що генерує грошові потоки.

Група встановила, що достатня незалежна цінова інформація для правильного визначення одиниць, що генерують грошові потоки, існує на рівні Групи в цілому.

Резерви на знецінення активів

Суттєве судження використовується для оцінки очікуваних кредитних збитків. При визначенні очікуваних кредитних збитків враховуються такі фактори, як поточна загальна економічна кон'юнктура, галузеві економічні умови, а також історичні дані про поведінку споживачів продукції.

Зміни в економіці, промисловості, а також у фінансовому стані конкретних споживачів можуть викликати необхідність коригування резервів очікуваних кредитних збитків, відображених в консолідованій фінансовій звітності. Станом на 31 грудня 2019 і 2018 рр. були створені резерви очікуваних кредитних збитків для дебіторської заборгованості у сумі 3 296 тис. грн. і 9 тис. грн. відповідно (Примітка 11).

Оцінка чистої вартості реалізації запасів

Запаси оцінюються за найменшою з двох величин: собівартістю або чистою вартістю реалізації. Розрахунок чистої реалізаційної вартості готової продукції здійснюється на кожну звітну дату та ґрунтується на найбільш достовірній інформації, наявній на дату розрахунку. При такому розрахунку враховуються коливання ціни або собівартості, безпосередньо пов'язані з подіями, що відбуваються після звітної дати, якщо такі події підтверджують умови, що існували на кінець періоду. Чиста вартість реалізації оцінюється на основі ринкових умов та існуючих цін на дату звіту про фінансовий стан та визначається Групою, приймаючи до уваги консультації третіх сторін, та в світлі останніх умов на ринку. Станом на 31 грудня 2019 р. сума зменшення вартості запасів до чистої реалізаційної вартості склала 60 282 тис. грн. (2018 р.: 49 942 тис. грн.) (Примітка 10).

Відстрочені податкові активи

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кожну звітну дату та зменшується, якщо більше не існує ймовірності отримання достатнього оподатковуваного прибутку, який дозволив би реалізувати частину або всю суму такого відстроченого податкового активу. При визначенні такої ймовірності використовуються оцінки, що ґрунтуються на очікуваних результатах діяльності Групи (Примітка 9).

Податок на додану вартість до відшкодування

Сума ПДВ до відшкодування переглядається на кожну звітну дату та зменшується у випадку відсутності ймовірності його заміщення сумою ПДВ до сплати, що матиме місце протягом обґрунтовано короткого періоду часу (як правило, дванадцять місяців) від звітної дати. Група вважає, що сума ПДВ до отримання на 31 грудня 2019 р. буде повністю відшкодована в майбутньому.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення згідно з пенсійною програмою з визначеною виплатою

Група збирає інформацію стосовно своїх працівників і пенсіонерів, що отримують виплати, й використовує метод актуарної оцінки для визначення поточної вартості зобов'язань із виплати винагород по закінченні трудової діяльності та відповідної вартості поточних послуг працівників. При такому розрахунку використовуються демографічні припущення щодо майбутніх характеристик існуючих і колишніх працівників, що мають право на пенсійні виплати (смертність, як працівників, так і пенсіонерів, коефіцієнт плинності кадрів, непрацездатність, достроковий вихід на пенсію тощо), а також фінансові припущення (ставка дисконтування, майбутній рівень зарплат). Група використовує наявну інформацію про стаж його колишніх працівників на інших підприємствах, які є учасниками державної пенсійної програми з визначеною виплатою. Таким чином, Група обліковує виплати колишнім працівникам згідно з вимогами обліку пенсійної програми з визначеною виплатою. Більш детальна інформація подана у Примітці 20.

Строки корисного використання основних засобів

Група оцінює строки корисного використання об'єктів основних засобів, на основі очікувань щодо їх майбутнього використання з урахуванням технологічного розвитку, конкуренції, змін ринкової кон'юнктури та інших чинників. Строки корисного використання основних засобів переглядаються не рідше одного разу на рік наприкінці кожного фінансового року. У випадку, якщо очікування відрізняються від попередніх оцінок, зміни обліковуються як зміни в облікових оцінках відповідно до МСБО (IAS) 8 *«Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки»*. Зазначені оцінки можуть вплинути на балансову вартість основних засобів у звіті про фінансовий стан і знос, визнаний у прибутках та збитках.

Справедлива вартість та тестування на знецінення основних засобів

Балансова вартість усіх груп основних засобів, за виключенням земельних ділянок та капітальних інвестицій, обліковується за моделлю переоцінки.

Справедлива вартість об'єктів нерухомості та неспеціалізованого обладнання була визначена шляхом порівняння з ринковою ціною аналогічних об'єктів (рівень 2 ієрархії) на дату останньої оцінки на 31 грудня 2018 р.. Справедлива вартість спеціалізованих машин та обладнання була визначена за принципом залишкової відновлювальної вартості у зв'язку з відсутністю ринкової вартості для таких основних засобів (рівень 3 ієрархії).
Метод визначення залишкової відновлюваної вартості, полягає в використанні вартості подібних активів, які можливо розглядати, як альтернативу оцінюваного активу, скориговану на фактичний знос (фізичний знос, функціональний знос та економічне знецінення).

Об'єкти, подібні оцінюваному, повинні відповідати ряду вимог, зокрема: (і) подібність основних характеристик і показників з оцінюваним об'єктом; (іі) наближеність у часі до дати оцінки даних за цінами об'єктів порівняння.

При визначенні фізичного зносу оцінювач ґрунтувався на визначенні ефективного віку та строку корисного використання. Величина ефективного віку визначалась виходячи з його фактичного віку з урахуванням поточного типу використання та методу розбивки (з умовної шкали технічного стану об'єктів).

Під час оцінки на 31 грудня 2018 р. при визначенні економічного знецінення для даної моделі, оцінювач застосовував основне припущення − визначення ставки дисконтування прогнозних грошових потоків на 5 років із застосуванням середньозваженої вартості капіталу WACC у розмірі 22,93% (зокрема для її визначення, оцінювачем було застосовано такі ставки: безризикову ставку в доларі США 3,19%, ризик країни 7,83%, систематичний ризик на рівні коефіцієнту 1,35% тощо) та середнього індексу споживчих цін на рівні 5,23%.

При збільшенні застосованої ставки дисконтування (WACC), вартість оцінюваної одиниці зменшуватиметься, при зменшенні − вартість оцінюваної одиниці зростатиме.

Група оцінює необхідність проведення наступної переоцінки вищевказаних груп основних засобів на основі впливу ринкових та неринкових факторів, що можуть свідчити про можливість відхилення балансової вартості основних засобів від їх справедливої вартості, зокрема: істотне падіння або зростання ринкових цін, галузеві або економічні тенденції (Примітка 1), зміни ринкової кон'юнктури та інші чинники.

Група провела відповідний аналіз факторів, які могли б свідчити про можливість відхилення балансової вартості основних засобів від їх справедливої вартості станом на 31 грудня 2019 р. та прийшло до висновку, що балансова вартість основних засобів не відрізнялася суттєво від їх справедливої вартості, визначеної під час попередньої переоцінки за вирахуванням зносу, який було нараховано з того моменту.

6. Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції

2019 рік	*Земля та капітальні поліпшення*	*Будівлі та споруди*	*Машини та обладнання*	*Транспортні засоби*	*Інвентар та офісне обладнання*	*Незавершені капітальні інвестиції*	*Усього*
Первісна або переоцінена вартість							
На 1 січня 2019 р.	**18 456**	**2 895 286**	**1 905 971**	**149 972**	**87 023**	**28 971**	**5 085 679**
Надходження	–	2 902	80 190	–	3 160	6 512	**92 764**
Вибуття	–	(44)	(12 211)	(4 842)	(513)	(189)	**(17 799)**
Переоцінка	–	–	–	–	–	–	**–**
На 31 грудня 2019 р.	**18 456**	**2 898 144**	**1 973 950**	**145 130**	**89 670**	**35 294**	**5 160 644**
Знос							
На 1 січня 2019 р.	**(599)**	**(1 012)**	**(2 949)**	**(65 043)**	**(48 751)**	**–**	**(118 354)**
Нараховано за рік	(33)	(138 564)	(182 810)	(7 626)	(7 426)	–	**(336 459)**
Вибуття	–	17	304	2 716	366	–	**3 403**
Переоцінка	–	–	–	–	–	–	**–**
На 31 грудня 2019 р.	**(632)**	**(139 559)**	**(185 455)**	**(69 953)**	**(55 811)**	**–**	**(451 410)**
Балансова вартість							
На 1 січня 2019 р.	**17 857**	**2 894 274**	**1 903 022**	**84 929**	**38 272**	**28 971**	**4 967 325**
На 31 грудня 2019 р.	**17 824**	**2 758 585**	**1 788 495**	**75 177**	**33 859**	**35 294**	**4 709 234**

2018 рік перераховано	*Земля та капітальні поліпшення*	*Будівлі та споруди*	*Машини та обладнання*	*Транспортні засоби*	*Інвентар та офісне обладнання*	*Незавершені капітальні інвестиції*	*Усього*
Первісна або переоцінена вартість							
На 1 січня 2018 р.	**18 456**	**2 754 223**	**1 888 098**	**148 660**	**86 179**	**27 477**	**4 923 093**
Надходження	–	161	102 419	2 739	3 244	1 750	**110 313**
Вибуття	–	(34)	(10 995)	(1 427)	(2 400)	(256)	**(15 112)**
Переоцінка	–	140 936	(73 551)	–	–	–	**67 385**
На 31 грудня 2018 р.	**18 456**	**2 895 286**	**1 905 971**	**149 972**	**87 023**	**28 971**	**5 085 679**
Знос							
На 1 січня 2018 р.	**(566)**	**(894)**	**(2 867)**	**(58 196)**	**(41 798)**	**–**	**(104 321)**
Нараховано за рік	(33)	(132 023)	(197 927)	(7 121)	(9 270)	–	**(346 374)**
Вибуття	–	–	402	274	2 317	–	**2 993**
Переоцінка	–	131 905	197 443	–	–	–	**329 348**
На 31 грудня 2018 р.	**(599)**	**(1 012)**	**(2 949)**	**(65 043)**	**(48 751)**	**–**	**(118 354)**
Балансова вартість							
На 1 січня 2018 р.	**17 890**	**2 753 329**	**1 885 231**	**90 464**	**44 381**	**27 477**	**4 818 772**
На 31 грудня 2018 р.	**17 857**	**2 894 274**	**1 903 022**	**84 929**	**38 272**	**28 971**	**4 967 325**

Якби будівлі та споруди, машини та обладнання, транспортні засоби, інвентар та офісне обладнання відображалися за первісною вартістю, то їх залишкова вартість була б наступною:

	Залишкова вартість станом на 31 грудня	
	2019 р.	*2018 р.*
Будівлі та споруди	175 871	184 374
Машини та обладнання	574 754	545 306
Транспортні засоби	10 927	12 744
Інвентар та офісне обладнання	23 144	22 540

Вартість основних засобів, що були повністю зношені, але все ще перебували у використанні, становила 125 197 тис. грн. (2018 р.: 102 639 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2019 р. будівлі залишковою вартістю 2 028 690 тис. грн. (2018 р.: 2 125 333 тис. грн.), а також деякі машини, обладнання, інвентар і транспортні засоби залишковою вартістю 1 552 241 тис. грн. (2018 р.: 1 701 719 тис. грн.) були передані у заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками (Примітка 15).

7. Нематеріальні активи

	2019 р.	*2018 р.*
Первісна вартість		
Станом на 1 січня	**49 425**	**47 680**
Надходження	1 616	2 652
Вибуття	(618)	(907)
Станом на 31 грудня	**50 423**	**49 425**
Накопичена амортизація		
Станом на 1 січня	**(40 281)**	**(37 624)**
Нараховано за рік	(3 475)	(3 372)
Вибуття	564	715
Станом на 31 грудня	**(43 192)**	**(40 281)**
Залишкова вартість		
Станом на 1 січня	**9 144**	**10 056**
Станом на 31 грудня	**7 231**	**9 144**

Станом на 31 грудня 2019 р. нематеріальні активи первісною вартістю 5 767 тис. грн. (2018 р.: 5 180 тис. грн.) були повністю замортизовані, але все ще перебували у використанні.

8. Інші необоротні активи

	2019 р.	*2018 р.*
Депозити в гривні з річною відсотковою ставкою 9,25%-11,8%	36,243	227 135
Депозити в доларах США з річною відсотковою ставкою 1,1-1,7%	1,918	55 437
Передплата з податку на прибуток	–	1 918
Резерв очікуваних кредитних збитків	(151)	(182)
	38,010	**284 308**

Станом на 31 грудня 2019 р. за депозитами деномінованими у гривні, середня річна відсоткова ставка складала від 10,45% до 11,50% (2018 р.: від 9.25% до 11.8%), депозити в доларах США – були відсутні (2018: від 1.1% до 1.7%).

Станом на 31 грудня 2019 р. терміном погашення депозитів є листопад 2021 р. (2018 р.: листопад 2020 р.).

Станом на 31 грудня 2019 р. депозити у сумі 36 243 тис. грн. були передані в заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками Групі (Примітка 15) (2018: 278 773 тис. грн.).

9. Податок на прибуток

Складові витрат із податку на прибуток:

Прибутки та збитки

	2019 р.	*2018 р.*
Поточні витрати з податку на прибуток	33	36
Витрати / (вигоди) з відстроченого податку на прибуток, що відносяться до виникнення та повернення тимчасових різниць	28 870	(86 780)
Витрати / (вигоди) з податку на прибуток	**28 903**	**(86 744)**

Інший сукупний дохід

	2019 р.	*2018 р.*
Відстрочена вигода з податку на прибуток, що виникає внаслідок визнання актуарних прибутків та збитків	(20 920)	(5 313)
Відстрочений податок на прибуток що виникає від дооцінки основних засобів	–	69 929
(Вигода з податку)/податок на прибуток, пов'язаний із сукупним доходом	**(20 920)**	**64 616**

Фінансовий прибуток/(збиток) до оподаткування узгоджується з витратами з податку на прибуток у такий спосіб:

	2019 р.	*2018 р.*
Прибуток / (збиток) до оподаткування	**111 712**	**(515 193)**
Податок на прибуток / (вигода з податку) за діючою ставкою 18%	**20 108**	**(92 735)**
Податковий ефект витрат, які не включаються до складу витрат для визначення оподатковуваного прибутку	8 795	5 991
Податок на прибуток / (вигода з податку)	**28 903**	**(86 744)**

Відстрочені активи та зобов'язання з податку на прибуток стосувалися такого:

	На 31 грудня 2019 р.	*Зміни, визнані у прибутках і збитках у 2019 р.*	*Зміни, визнані у іншому сукупному доході у 2019 р.*	*На 31 грудня 2018 р.*
Відстрочені активи з податку на прибуток				
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	242 188	(81 670)	–	323 858
Довгострокові забезпечення (i)	115 262	3 729	20 920	90 613
Запаси (ii)	12 392	1 617	–	10 775
Поточні забезпечення (iv)	429	9	–	420
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток				
Основні засоби (iii)	(678 983)	47 445	–	(726 428)
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток, чиста вартість	**(308 712)**	**–**	**–**	**(300 762)**
(Витрати) / доходи з відстроченого податку на прибуток	**–**	**(28 870)**	**20 920**	**–**

	На 31 грудня 2018 р.	*Зміни, визнані у прибутках і збитках у 2018 р.*	*Зміни, визнані у іншому сукупному доході у 2018 р.*	*На 31 грудня 2017 р.*
Відстрочені активи з податку на прибуток				
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	323 858	29 511	–	294 347
Довгострокові забезпечення (i)	90 613	4 060	5 313	81 240
Запаси (ii)	10 775	6 038	–	4 737
Поточні забезпечення	420	112	–	308
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток				
Основні засоби (iii)	(726 428)	47 059	(69 929)	(703 558)
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток, чиста вартість	**(300 762)**	**–**	**–**	**(322 926)**
Доходи / (витрати) з відстроченого податку на прибуток	**–**	**86 780**	**(64 616)**	**–**

Природа тимчасових різниць є такою:

(i) Довгострокові забезпечення − різниці в періодах визнання;

(ii) Запаси − різниці в методах оцінки запасів і періодах визнання;

(iii) Основні засоби − різниці в методах нарахування зносу та ефект переоцінки основних засобів.

Станом на 31 грудня 2019 р. Група накопичила податкові збитки у розмірі 1 345 489 тис. грн. (2018 р.: 1 799 213 тис. грн.). Відстрочені податкові активи було визнано у повній сумі щодо зазначених податкових збитків, оскільки Керівництво Групи впевнене в тому, що вони будуть зараховані проти майбутніх оподатковуваних прибутків у найближчому майбутньому.

10. Запаси

	2019 р.	*2018 р.*
Готова продукція		
Нержавіюча сталь (за чистою реалізаційною вартістю)	125 934	141 419
Конструкційна сталь (за чистою реалізаційною вартістю)	61 510	62 060
Інструментальна сталь (за чистою реалізаційною вартістю)	33 444	43 209
Жаростійка сталь (за чистою реалізаційною вартістю)	6 349	1 471
Швидкорізальна інструментальна сталь (за чистою реалізаційною вартістю)	4 359	8 464
Підшипникова сталь (за чистою реалізаційною вартістю)	4 189	10 286
Інші (за чистою реалізаційною вартістю)	2 058	1 797
Готова продукція (чиста реалізаційна вартість)	**237 843**	**268 706**
Виробничі запаси		
Матеріали (за чистою реалізаційною вартістю)	410 644	531 034
Запасні частини (за чистою реалізаційною вартістю)	103 638	94 645
Інші (за чистою реалізаційною вартістю)	11 319	13 231
Виробничі запаси (чиста реалізаційна вартість)	**525 601**	**638 910**
Незавершене виробництво (за чистою реалізаційною вартістю)	367 354	491 092
Незавершене виробництво (чиста реалізаційна вартість)	**367 354**	**491 092**
	1 130 798	**1 398 708**

Станом на 31 грудня 2019 р. виробничі запаси та готова продукція на суму 627 700 тис. грн. (2018 р.: 627 700 тис. грн.) були передані у заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками (Примітка 15).

11. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги

	2019 р.	*2018 р.*
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	931 270	1 189 693
Резерв очікуваних кредитних збитків	(2 077)	(3 296)
	929 193	**1 186 397**

Дебіторська заборгованість є безпроцентною та з контрактним строком погашення 3-45 днів.

Станом на 31 грудня 2019 р. дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги від трьох контрагентів складала 432 809 тис. грн. (2018 р.: 659 658 тис. грн.).

Зміна резерву очікуваних кредитних збитків для дебіторської заборгованості була такою:

	2019 р.	*2018 р.*
Станом на 1 січня	**3 296**	**3 002**
Нараховані суми	–	297
Використані суми	(1 219)	(3)
Станом на 31 грудня	**2 077**	**3 296**

Нижче наведено аналіз дебіторської заборгованості за термінами виникнення станом та інформацію про схильність Групи до кредитного ризику за дебіторською заборгованістю з використанням матриці резерву очікуваних кредитних збитків:

		Прострочка платежів			
31 грудня 2019 р.	*Поточна*	*<30 днів*	*31-60 днів*	*>61 дня*	*Всього*
Відсоток очікуваних кредитних збитків	0,00%	0,01%	0,17%	0,69%	
Розрахункова загальна валова балансова вартість при дефолті	106	353 996	370 545	206 623	**931 270**
Резерв очікуваних кредитних збитків	–	37	622	1 418	**2 077**

		Прострочка платежів			
31 грудня 2018 р.	*Поточна*	*<30 днів*	*31-60 днів*	*>61 дня*	*Всього*
Відсоток очікуваних кредитних збитків	0,07%	0,14%	0,28%	1,18%	
Розрахункова загальна валова балансова вартість при дефолті	3 330	620 677	471 394	94 292	**1 189 693**
Резерв очікуваних кредитних збитків	2	865	1 313	1 116	**3 296**

Станом на 31 грудня 2019 р. дебіторська заборгованість (до вирахування резерву очікуваних кредитних збитків), що виникла за договорами, майнові права на майбутню виручку яких були передані у заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками Групі, становить 691 278 тис. грн. (2018 р.: 922 835 тис. грн.) (Примітка 15).

12. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом

Станом на 31 грудня 2019 р. дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом представлена ПДВ до відшкодування у сумі 68 412 тис. грн. (2018 р.: 110 724 тис. грн.).

13. Грошові кошти та їх еквіваленти

	2019 р.	*2018 р.*
Грошові кошти в банках	9 689	67 171
Грошові кошти в касі	6	5
Резерв очікуваних кредитних збитків	(34)	(73)
	9 661	**67 103**

Протягом 2019 р. на залишок грошових коштів у банках нараховувались відсотки за плаваючою ставкою до 12% річних (2018 р.: від 1% до 12% річних).

14. Поточні фінансові інвестиції

Станом на 31 грудня 2019 р. до складу поточних фінансових інвестицій було включено депозити зі строком погашення в травні 2020 р., зокрема депозити в гривні на суму 228 589 тис. грн. з річною відсотковою ставкою 12,8% та депозити в доларах США на суму 86 309 тис. грн. з річною відсотковою ставкою 1,2-1,7% (2018 р.: нуль). Станом на 31 грудня 2019 р. Група визнала очікувані кредитні збитки за поточні фінансові інвестиції в сумі 1 315 тис. грн. (2018: нуль).

Станом на 31 грудня 2019 р. депозити у сумі 311 658 тис. грн. були передані в заставу під забезпечення виконання зобов'язань за кредитами, наданими банками Групі (Примітка 15).

15. Кредити банків

	2019 р.	*2018 р.*
Довгострокові кредити банків (стаття 1510)	2 794 314	3 920 356
Інші довгострокові зобов'язання: орендне зобов'язання (стаття 1515)	315	–
	2 794 629	**3 920 356**
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями (стаття 1610)	618 352	120 975
Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями: орендне зобов'язання (стаття 1610)	259	–
	618 611	**120 975**
	3 413 240	**4 041 331**

Станом на 31 грудня 2019 р. загальна балансова вартість кредитів отриманих Групою від банків та орендних зобов'язань, були такими:

	2019 р.	*2018 р.*
Кредити банків	3 412 666	4 041 331
Орендне зобов'язання	574	–
	3 413 240	**4 041 331**

Станом на 31 грудня кредити банків було отримано у таких валютах та під такі процентні ставки:

	2019 р.			*2018 р.*		
Валюта	***Строк погашення***	***Ефективна процентна ставка***	***Заборгова-ність за тілом кредиту***	***Строк погашення***	***Ефективна процентна ставка***	***Заборгова-ність за тілом кредиту***
Фіксовані ставки						
Долар США	2 грудня 2021 р.	11,25%	1 212 733	2 грудня 2021 р.	11,25%	1 450 865
Долар США	2 грудня 2021 р.	10,50%	1 212 191	2 грудня 2021 р.	10,50%	1 450 231
Долар США	5 квітня 2020 р.	11,20%	523 737	5 квітня 2020 р.	11,20%	626 581
Долар США	26 листопада 2021 р.	6,25%	225 929	27 листопада 2020 р.	6,25%	264 627
Гривня	26 листопада 2021 р.	18,25%	238 076	27 листопада 2020 р.	18,25%	249 027
			3 412 666			**4 041 331**

Протягом 2019 році Група узгодила реструктуризацію двох кредитів, отриманих від одного з українських банків, у результаті якої було узгоджено новий кінцевий термін погашення у 2021 р.

Станом на 31 грудня 2019 р. Група не виконала деякі фінансові показники за кредитом балансовою вартістю 523 737 тис. грн., передбачені договором про надання кредитної лінії з одним із банків, терміном погашення за яким – у квітні 2020 р. Станом на 31 грудня 2019 р. балансова вартість цього кредиту була представлена у складі поточної заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями. Станом на звітну дату, банком не було застосовано до Групи санкцій чи вимог дострокового повернення.

Узагальнена інформація про забезпечення, надане під виконання зобов'язань за кредитами станом на 31 грудня 2019 та 2018 рр., подана нижче:

	2019 р.	*2018 р.*
Основні засоби (Примітка 6)	3 580 931	3 827 052
Запаси (Примітка 10)	627 700	627 700
Дебіторська заборгованість (Примітка 11)	691 278	922 835
Банківські депозити (Примітка 8, Примітка 14)	347 901	278 773
Права отримання майбутньої виручки за договорами продажу	5 364 163	5 558 173

Зміни в зобов'язаннях, обумовлених фінансовою діяльністю, включаючи як зміни, зумовлені грошовими потоками, так і зміни, не обумовлені ними, подані нижче:

	2019 р.	*2018 р.*
Кредити банків станом на 1 січня	**4 041 331**	**4 186 930**
Надходження від отримання позик	–	–
Погашення позик	(86 683)	(90 946)
Вплив зміни валютних курсів	(541 982)	(54 653)
Кредити банків станом на 31 грудня	**3 412 666**	**4 041 331**

16. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги

	2019 р.	*2018 р.*
Заборгованість перед іноземними постачальниками матеріалів та послуг	841 009	992 325
Заборгованість перед внутрішніми постачальниками матеріалів та послуг	532 191	756 592
	1 373 200	**1 748 917**

Кредиторська заборгованість є безпроцентною із середнім строком погашення 30-90 днів.

Станом на 31 грудня 2019 р. кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги трьом контрагентам складала 673 983 тис. грн. (2018 р.: 838 094 тис. грн.).

17. Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами

	2019 р.	*2018 р.*
Аванси за металопродукцію одержані:		
від іноземних покупців	25 191	3 384
від вітчизняних покупців	19 318	57 318
за договорами комісії	1 290	–
	45 799	**60 702**

З авансів, одержаних на початок року, на основі виконаних зобов'язань за договорами з покупцями протягом 2019 р. Група визнала чистий дохід від реалізації продукції на суму 58 887 тис. грн. (з авансів із балансовою вартістю 98 937 тис.грн., одержаних на початок 2018 р., було визнано чистий дохід від реалізації на суму 97 458 тис. грн.).

18. Поточні забезпечення

	2019 р.	*2018 р.*
Матеріальне заохочення працівників	48 916	35 683
Невикористані відпустки	41 081	32 678
Резерв по судовим справам	1 133	2 491
Інші нарахування	2 425	2 396
	93 555	**73 248**

19. Інші поточні зобов'язання

	2019 р.	*2018 р.*
Нараховані проценти за кредитами банків	32 238	37 829
Інші	1 626	1 750
	33 864	**39 579**

Зміни в поточних зобов'язаннях за нарахованими процентами за кредитами банків, включаючи як зміни, зумовлені грошовими потоками, так і зміни, не обумовлені ними, подані нижче:

	2019 р.	*2018 р.*
Зобов'язання з нарахованих процентів за кредитами банків станом на 1 січня	**37 829**	**38 692**
Нараховані проценти за кредитами банків	415 021	445 439
Сплачені проценти за кредитами банків	(417 541)	(443 892)
Вплив зміни валютних курсів	(3 071)	(2 410)
Зобов'язання з нарахованих процентів за кредитами банків станом на 31 грудня	**32 238**	**37 829**

20. Довгострокові забезпечення

	2019 р.	*2018 р.*
Пенсійні зобов'язання з визначеними виплатами	566 714	436 458
Зобов'язання за іншими виплатами працівникам	79 452	72 653
Інші довгострокові забезпечення	704	568
	646 870	**509 679**

Пенсійні зобов'язання з визначеними виплатами

Група має законодавчо встановлене зобов'язання компенсувати Державному пенсійному фонду України суми додаткових пенсій, виплачуваних деяким категоріям колишніх і діючих працівників Групи. За умовами цього пенсійного плану працівники Групи зі стажем роботи у шкідливих умовах мають право на достроковий вихід на пенсію та на додаткові виплати, які фінансуються Групою та виплачуються Державним пенсійним фондом України. Ці зобов'язання підпадають під визначення пенсійної програми з визначеною виплатою.

Станом на 31 грудня 2019 р. загальна кількість учасників цієї пенсійної програми склала 2 236 працівників (2018 р.: 2 424 осіб), включаючи 1 277 пенсіонерів (2018 р.: 1 379 осіб), які отримували виплати.

Рух зобов'язань за пенсійною програмою з визначеною виплатою

	2019 р.	*2018 р.*
Зобов'язання з виплат станом на 1 січня	**436 458**	**396 398**
Вартість поточних послуг	13 796	9 942
Процентні витрати	57 810	53 854
Здійснені виплати	(52 917)	(49 981)
Актуарні збитки/(прибутки) за зобов'язаннями у результаті змін у припущеннях, а саме:	111 567	26 245
- коригування зобов'язань по плану на основі досвіду	62 693	43 376
- результат змін в демографічних актуарних припущеннях	(2 248)	705
- результат змін в фінансових актуарних припущеннях	51 122	(17 836)
Встановлене збільшення вартості минулих послуг	–	–
Зобов'язання з виплат станом на 31 грудня	**566 714**	**436 458**

Витрати за пенсійною програмою з визначеною виплатою

	2019 р.	*2018 р.*
Вартість поточних послуг	13 796	9 942
Процентні витрати	57 810	53 854
Визнані зміни у вартості минулих послуг	–	–
Витрати за пенсійною програмою	**71 606**	**63 796**

Вартість поточних послуг включена до складу витрат на зарплату та відповідних витрат у складі собівартості реалізованої продукції. Витрати за процентами відображені у статті фінансових витрат.

Станом на 31 грудня 2019 р. найкраща оцінка суми очікуваних виплат Групи за пенсійною програмою на наступний рік становить 57 390 тис. грн. (2018 р.: 48 846 тис. грн.).

У 2019-2018 рр. середньозважена тривалість зобов'язань за пенсійною програмою з визначеною виплатою складає 8,2 років.

Зобов'язання за іншими виплатами працівникам

Група має договірні зобов'язання з виплати одноразової суми при виході на пенсію працівникам, що мають тривалий стаж роботи, та з певних пенсійних пільг згідно з колективним договором. Ця незабезпечена пенсійна програма охоплює всіх працівників підприємства станом на 31 грудня 2019 р. в кількості 4 895 осіб (2018 р.: 5 307 осіб). У 2007 році Група впровадила дві інші програми виплат працівникам: виплати до ювілею, які охоплюють усіх працівників Групи, та квартальні виплати певним категоріям працівників, передбачені колективним договором, що охоплюють усіх працівників підприємства, а також станом на 31 грудня 2019 р. – 3 343 пенсіонерів, що отримують ці пільгові виплати (2018 р.: 3 447 осіб).

Рух зобов'язань із інших виплат

	2019 р.	*2018 р.*
Зобов'язання з інших виплат станом на 1 січня	**72 653**	**63 289**
Вартість поточних послуг	2 457	2 489
Процентні витрати	9 558	8 801
Здійснені виплати	(9 726)	(5 176)
Актуарні збитки/(прибутки) за зобов'язаннями у результаті відхилень від фактичних припущень, а саме:	4 510	3 250
- коригування зобов'язань по плану на основі досвіду	3 298	7 058
- результат змін в демографічних актуарних припущеннях	(855)	107
- результат змін в фінансових актуарних припущеннях	2 067	(3 915)
Встановлене зменшення вартості минулих послуг	–	–
Зобов'язання з інших виплат станом на 31 грудня	**79 452**	**72 653**

Витрати за іншими виплатами, визнані у звіті про фінансові результати

	2019 р.	*2018 р.*
Вартість поточних послуг	2 457	2 489
Процентні витрати	9 558	8 801
Вартість минулих послуг	–	–
Визнані актуарні (прибутки) / збитки	(551)	(20)
Витрати за іншими виплатами	**11 464**	**11 270**

Вартість поточних послуг включена до складу витрат на зарплату та відповідних витрат у складі собівартості реалізованої продукції. Витрати за процентами відображені у статті фінансових витрат.

Станом на 31 грудня 2019 р. найкраща оцінка суми очікуваних виплат Групи за цією програмою на наступний рік становить 11 380 тис. грн. (2018 р.: 27 266 тис. грн.).

У 2019 році середньозважена тривалість зобов'язань за виплатами згідно колективного договору складала 3,3 років (2018 р.: 3,5 років) і за іншими виплатами – 5,0 років (2018 р: 5,1 років).

Основні актуарні припущення

Нижче подані основні припущення, використані при визначенні зобов'язань Групи за пенсійною програмою.

	2019 р.	*2018 р.*
Ставка дисконтування	13,30%	14,10%
Прогноз зростання заробітної плати та пенсійних виплат	5,00%	5,00%
Плинність кадрів	6,30%	6,00%
Ставка інфляції	5,10%	5,60%

Аналіз чутливості основних припущень станом на 31 грудня:

	Збільшення «+»/ зменшення «−» ставки	*Ефект на зобов'язання з виплат 2019 р.*	*Ефект на зобов'язання з виплат 2018 р.*
Ставка дисконтування	1%	(43 745)	(33 500)
Ставка дисконтування	–1%	49 561	37 929
Щорічне зростання заробітної плати	1%	33 536	27 441
Щорічне зростання заробітної плати	–1%	(30 499)	(24 997)
Інфляція	1%	8 529	7 128
Інфляція	–1%	(8 465)	(6 975)
Плинність кадрів	1%	(646)	(662)
Плинність кадрів	–1%	711	764

21. Чистий дохід від реалізації продукції

Група отримала доходи від продажу виробів такої номенклатури:

	2019 р.	*2018 р.*
Нержавіюча сталь	4 729 872	5 284 435
Конструкційна сталь	1 937 203	2 301 041
Інструментальна сталь	846 040	1 113 611
Швидкорізальна інструментальна сталь	338 486	289 842
Жаростійка сталь	243 654	313 378
Підшипникова сталь	182 628	304 274
Спеціальні сплави нікелевмісткі	–	6 127
Інше	13 217	18 209
	8 291 100	**9 630 917**

За 2019 рік чистий дохід від реалізації металопродукції трьом контрагентам, в т.ч. за договорами комісії, складав 4 705 432 тис. грн. (2018 р.: 5 523 189 тис. грн.). Винагорода за вищевказаними договорами комісії, включена до витрат на збут за 2019 рік, склала 1 490 тис. грн. (2018 р.: 675 тис. грн.).

22. Собівартість реалізованої продукції

	2019 р.	*2018 р.*
Матеріали	5 249 646	6 348 919
Витрати на енергоносії, теплопостачання та інші послуги	1 377 051	1 624 096
Заробітна плата та відповідні нарахування	785 544	735 123
Амортизація	302 979	308 290
Інше	106 441	95 002
	7 821 661	**9 111 430**

За 2019 рік закупівлі матеріалів та послуг, які включаються до собівартості реалізованої продукції, від трьох контрагентів складали 1 786 097 тис. грн. (2018 р: 2 314 810 тис. грн.).

23. Витрати на збут

	2019 р.	*2018 р.*
Експедиторські та транспортні послуги	245 543	278 216
Заробітна плата та відповідні витрати	28 654	28 332
Витрати на зберігання та пакування	6 179	6 276
Амортизація	2 552	2 370
Страхування запасів та інших активів	1 092	1 144
Інші збутові витрати	12 121	13 900
	296 141	**330 238**

24. Адміністративні витрати

	2019 р.	*2018 р.*
Заробітна плата та відповідні нарахування	108 553	101 786
Професійні послуги	8 441	12 101
Перевезення	7 149	9 906
Банківські послуги	5 198	7 031
Амортизація	4 344	5 648
Матеріали	910	1 451
Послуги зв'язку	638	1 016
Інші загальні та адміністративні витрати	20 267	19 560
	155 500	**158 499**

Аудиторські послуги та консультаційні послуги з питань трансфертного ціноутворення, які надавалися компаніями мережі Ернст енд Янг Глобал Лімітед, включено до складу професійних послуг.

25. Інші операційні доходи та витрати

	2019 р.	*2018 р.*
Доходи від операційних курсових різниць, чиста вартість	78 410	–
Дохід від оприбуткування запасів	34 655	44 007
Чистий дохід від реалізації запасів, за вирахуванням собівартості	8 581	11 835
Пені та штрафи отримані	7 540	1 871
Інші доходи	7 269	8 024
Всього – інші операційні доходи	**136 455**	**65 737**

	2019 р.	*2018 р.*
Витрати на соціальні заходи та утримання об'єктів соціальної сфери	83 642	50 416
Витрати на матеріальне заохочення	24 023	12 962
Витрати на благодійність	3 299	3 887
Нестачі і втрати від псування цінностей	1 979	4 935
Пені та штрафи сплачені	1 294	440
Витрати від операційних курсових різниць, чиста вартість	–	69 519
Очікувані кредитні збитки по дебіторській заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, грошам та їх еквівалентам та іншим необоротним активам	51	246
Інші витрати	18 380	30 216
Всього – інші операційні витрати	**132 668**	**172 621**

26. Інші доходи та витрати

	2019 р.	*2018 р.*
Доходи від неопераційних курсових різниць, чиста вартість	545 053	57 063
Відновлення збитку від знецінення основних засобів	–	4 571
Інші доходи	8 422	17
Всього – інші доходи	**553 475**	**61 651**

	2019 р.	*2018 р.*
Збиток від вибуття необоротних активів	2 902	6 804
Зменшення в результаті переоцінки основних засобів	–	5 857
Інші витрати	3 730	121
Всього – інші витрати	**6 632**	**12 782**

27. Інші фінансові доходи

У 2019 р. інші фінансові доходи включали процентні доходи за депозитами та нараховані відсотки на залишки на інших рахунках в банках у сумі 35 057 тис. грн. (2018: 31 985 тис. грн.).

28. Фінансові витрати

	2019 р.	*2018 р.*
Процентні витрати за банківськими позиками (Примітка 15)	415 021	445 439
Процентні витрати за пенсійними зобов'язаннями (Примітка 20)	67 368	62 655
Інші фінансові витрати	9 384	11 819
	491 773	**519 913**

29. Власний капітал

Зареєстрований капітал

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 рр. зареєстрований, випущений і повністю сплачений статутний капітал Групи становив 1 075 030 простих акцій номінальною вартістю 46,25 грн. кожна.

Капітал у дооцінках

Капітал у дооцінках включає приріст вартості основних засобів, що обліковуються за моделлю переоцінки.

Додатковий капітал

	2019 р.	*2018 р.*
Вплив гіперінфляції на статутний капітал (i)	114 747	114 627
Перепродаж викуплених акцій (ii)	–	120
	114 747	**114 747**

(i) Протягом 10-річного періоду до 31 грудня 2000 р. Україна вважалася країною з гіперінфляційною економікою. Тому Група застосувала МСБО (IAS) 29 «Фінансова звітність в умовах гіперінфляції», й, відповідно, ця Консолідована фінансова звітність відображає статутний капітал з урахуванням поправок номінальної вартості акцій на відповідні коефіцієнти для відображення впливу гіперінфляції на 1 січня 2001 р.

Резервний капітал

Група створила резервний капітал згідно з вимогами статуту Групи.

Розподіл дивідендів

Група не оголошувала виплати дивідендів за роки, що закінчилися 31 грудня 2019 і 2018 рр. У 2019 році Група не здійснювала виплат раніше оголошених дивідендів (2019 р.: 3 тис. грн.).

30. Дочірні та асоційовані Підприємства

Дочірні компанії Групи

Назва компанії	*Країна реєстрації*	*Вид діяльності*	*Процент володіння*	
			2019 р.	*2018 р.*
ТОВ «Ековторресурс»	Україна	Торгова діяльність	100%	100%
ТОВ «Завод столових приборів-ДСС»	Україна	Виробнича діяльність	100%	100%

Товариство з обмеженою відповідальністю «Завод столових приборів-ДСС» було створене у 2002 році. Основним видом діяльності заводу є виготовлення та продаж посуду на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Ековторресурс» було створене у 2007 році. Це дочірнє підприємство здійснює закупівлі лому та інших матеріалів, які використовуються у виробництві Групи.

Асоційовані компанії Групи

Назва компанії	*Країна реєстрації*	*Вид діяльності*	*Процент володіння*	
			2019 р.	*2018 р.*
ТОВ «Ферротерм»	Україна	Торгова діяльність	50%	50%

16 жовтня 2012 р. Група придбала 50% частки в статутному капіталі ТОВ «Ферротерм» за договірною ціною 500 грн., що відповідає номінальній вартості частки. Основним видом діяльності ТОВ «Ферротерм» є оптова торгівля металом та металевими рудами. ТОВ «Ферротерм» є приватним підприємством, акції якого не котируються на біржі.

Узагальнена фінансова інформація по інвестиції в ТОВ «Ферротерм» за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., наведена нижче:

	2019 р.	*2018 р.*
Оборотні активи	3 545	38 970
Необоротні активи	46	66
Поточні зобов'язання	(50 394)	(54 482)
Дефіцит чистих активів	**(46 803)**	**(15 446)**
Частка власності Групи	50%	50%
Балансова вартість інвестиції	–	–
Невизнана накопичена частка збитків асоційованого підприємства	**(23 402)**	**(7 723)**

	2019 р.	*2018 р.*
Інші доходи	9 080	3 357
Інші витрати	(40 437)	(8 655)
Фінансовий результат до оподаткування	(31 357)	(5 298)
Витрати з податку на прибуток	–	–
Чистий фінансовий результат	(31 357)	(5 298)
Частка Групи у (збитку) за період	(15 679)	(2 649)

Інвестиції в асоційоване підприємство обліковуються за методом участі в капіталі.

31. Операції з пов'язаними сторонами

Нижче наведено загальний обсяг операцій із пов'язаними сторонами в ході звичайної господарської діяльності за відповідний фінансовий рік:

		Продаж пов'язаним сторонам	*Закупки у пов'язаних сторін*	*Дебіторська заборгованість від пов'язаних сторін*	*Кредиторська заборгованість пов'язаним сторонам*
Асоційовані підприємства	2019 р.	15	9	11 750	–
Асоційовані підприємства	2018 р.	41	660	11 754	66

Строки та умови операцій із пов'язаними сторонами

Продаж пов'язаним сторонам включає переважно дохід від реалізації металопродукції. Залишки дебіторської заборгованості є безпроцентними, незабезпеченими та підлягають погашенню у грошовій формі. За роки, що закінчилися 31 грудня 2019 та 2018 рр., не було знецінення дебіторської заборгованості від пов'язаних сторін. Оцінка очікуваних кредитних збитків за відповідною заборгованістю здійснюється щорічно на основі аналізу фінансового стану позиції пов'язаних сторін.

Закупки від пов'язаних сторін стосуються переважно постачання металобрухту, феросплавів та інших матеріалів. Залишки кредиторської заборгованості є безпроцентними, незабезпеченими та підлягають погашенню у грошовій формі.

Станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 р. Група не мала гарантій виданих або отриманих від пов'язаних сторін.

Виплати ключовому управлінському персоналу

Станом на 31 грудня 2019 р. ключовий управлінський персонал Групи складався з шістьох членів Наглядової Ради Групи та п'ятьох членів Правління (31 грудня 2018 р.: шість членів Наглядової Ради та п'ять членів Правління).

У 2019 та 2018 рр. члени Наглядової Ради не отримували компенсацій від Групи. У 2019 р. загальна сума виплат ключовому управлінському персоналу у вигляді короткострокової винагороди склала 9 287 тис. грн. (2018 р.: 7 008 тис. грн.) та була включена до складу адміністративних витрат.

32. Умовні та договірні зобов'язання, операційні ризики

Оподаткування та відповідність іншим нормативним вимогам

Українське податкове законодавство та регулятивна база, а також нормативна база з інших питань, зокрема, валютного контролю та митного законодавства, продовжують розвиватися. Законодавчі та нормативні акти не завжди чітко сформульовані, а їх тлумачення залежить від точки зору місцевих обласних і центральних органів державної влади та інших урядових органів. Випадки непослідовного тлумачення не є поодинокими.

Керівництво вважає, що Група дотримувалася усіх нормативних положень, а всі передбачені законодавством податки були сплачені або нараховані. Проте, нечіткість та суперечливість у застосуванні українського податкового законодавства призводить до збільшення ризику донарахування значних додаткових сум податків, штрафів та пені, які не можуть бути достовірно визначені, але якщо будуть застосовані, можуть мати суттєвий вплив на фінансовий стан Групи, результати операцій та грошові потоки. Коли ризик відтоку ресурсів має високу ймовірність, Група нараховує податкові зобов'язання, виходячи з найкращих оцінок Керівництва.

Станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 р. Група встановила, що такі потенційні податкові зобов'язання відсутні, окрім тих, які вже визнано (Примітка 18) або розкрито у цій консолідованій фінансовій звітності (підрозділ «*Судові справи*» цієї примітки).

Трансфертне ціноутворення

Діяльність Групи протягом 2018-2019 рр. була предметом державного регулювання у сфері трансфертного ціноутворення в Україні. Керівництво Групи вважає, що протягом зазначеного періоду Група проводила діяльність відповідно до діючих вимог і норм з трансфертного ціноутворення, та всі необхідні нарахування було відображено у цій фінансовій звітності.

Проте, законодавство з трансфертного ціноутворення в Україні перебуває у процесі формування. Тлумачення вимог до підприємств, які виступають предметом трансфертного ціноутворення, не завжди є однозначними. В результаті, ризики можливих донарахувань сум податків, штрафів та пені не піддаються кількісній оцінці.

Судові позови

У ході звичайного ведення господарської діяльності Групи час від часу виступає стороною судових процесів та позовів. Керівництво вважає, що загальна сума зобов'язань, які можуть виникнути в результаті таких процесів та позовів, не матиме суттєвого впливу на фінансовий стан та фінансові результати Групи, а також не перевищить суму резерви, які вже створено у цій фінансовій звітності.

Група ідентифікувала можливі податкові зобов'язання, які, виходячи з найкращої оцінки керівництва, не повинні нараховуватися, але можуть виникнути в результаті судових процесів. Такі умовні зобов'язання можуть реалізуватися та вимагати додаткових податкових платежів із боку Групи. Керівництво оцінює, що станом на 31 грудня 2019 р. такі умовні зобов'язання не перевищать 28 млн. грн. (2018 р.: 23 млн. грн.).

Оренда землі

Група, в основному, користується земельними ділянками на підставі укладених договорів оренди, окрім земельних ділянок, на яку воно має право постійного користування або право власності. На земельних ділянках розташовуються виробничі потужності та об'єкти соціальної сфери. Група сплачує орендну плату за земельні ділянки державної або комунальної власності або земельний податок з урахуванням щорічного коефіцієнта індексації грошової оцінки землі. Земельні ділянки, які не є власністю групи та знаходяться у власності держави України, використовуються у відповідності до вимог діючого законодавства шляхом укладення договорів оренди та на підставі Державного Акту на право постійного користування.

Контрактні зобов'язання, пов'язані з придбанням основних засобів і нематеріальних активів

Станом на 31 грудня 2019 р. Група мала контрактні зобов'язання, пов'язані із придбанням основних засобів та нематеріальних активів на суму 3 376 тис. грн. (2018 р.: 22 430 тис. грн.).

33. Управління фінансовими ризиками

Основними фінансовими інструментами, які використовує Група в процесі звичайної діяльності, є дебіторська та кредиторська заборгованість, кредити банків, депозити та грошові кошти. Основними ризиками, які пов'язані з цими фінансовими інструментами Групи, є валютний ризик, ризик ліквідності, кредитний ризик та процентний ризик. Політика Групи не передбачає використання похідних фінансових інструментів з метою управління фінансовими ризиками, що виникають в результаті діяльності Групи. Підходи до управління кожним із зазначених ризиків представлені нижче.

Валютний ризик

Оскільки Група здійснює операції як в українській гривні, так і в іноземні валюті, зокрема, в таких валютах як долар США, євро та російський рубль, для діяльності Групи властивим є валютний ризик у вигляді потенційних збитків від наявності відкритих позицій у іноземних валютах внаслідок несприятливої зміни обмінних курсів. Валютний ризик обумовлено передусім наступними видами діяльності Групи:

- експорт виробленої продукцію до країн СНД, Європи та інших держав;
- імпорт матеріалів та необоротних активів з інших країн;
- залучення позикових коштів в іноземній валюті від вітчизняних банків.

Офіційні курси гривні до зазначених вище валют, встановлені Національним банком України, були такими:

	Долар США	*Євро*	*Рубль.*
Станом на 31 грудня 2019 р.	23,686	26,422	0,382
Середньорічний курс за 2019 р.	25,837	28,941	0,399
Станом на 31 грудня 2018 р.	27,688	31,714	0,398
Середньорічний курс за 2018 р.	27,100	32,134	0,437

Нижче представлено чутливість фінансового результату Групи до оподаткування Компанії до можливих змін обмінного курсу, при постійному значенні всіх інших змінних.

За рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.	*Збільшення / зменшення валютного курсу, %*	*Вплив на оподатковуваний фінансовий результат*
Долар США/гривня	+14,00%	(529 181)
Рубль/гривня	+16,00%	36 101
Євро/гривня	+15,00%	7 382
Долар США/гривня	–11,00%	415 785
Рубль/гривня	–14,00%	(31 589)
Євро/гривня	–13,00%	(6 398)

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 р.	*Збільшення («+») / зменшення («−») валютного курсу, %*	*Вплив на оподатковуваний прибуток*
Долар США/гривня	+6,00%	(271 141)
Рубль/гривня	+16,00%	41 501
Євро/гривня	+8,00%	15 484
Долар США/гривня	–6,00%	271 141
Рубль/гривня	–16,00%	(41 501)
Євро/гривня	–8,00%	(15 484)

Основним інструментом управління валютним ризиком Групи є підтримання чистої монетарної позиції в іноземній валюті на прийнятному рівні та прогнозування грошових потоків в іноземній валюті з метою мінімізації втрат від несприятливих змін обмінних курсів валют.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності виникає у разі недостатності ліквідних активів для виконання зобов'язань Групою, за якими настають терміни погашення. Для управління цим ризиком Група здійснює аналіз своїх активів і зобов'язань за строками погашення та планує грошові потоки залежно від очікуваних термінів виконання зобов'язань за відповідними інструментами з метою забезпечення наявності достатніх коштів для виконання вимог кредиторів на постійній основі.

У наступних таблицях наведено фінансові зобов'язання Групи за строками погашення на основі договірних недисконтованих грошових потоків:

Станом на 31 грудня 2019 р.	*Менш ніж 3 місяці*	*Від 3 до 12 місяців*	*Від 1 до 6 років*	*Усього*
Кредити банків	652 254	412 371	3 226 544	**4 291 169**
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1 373 200	–	–	**1 373 200**
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	14 330	–	–	**14 330**
	2 039 784	**412 371**	**3 226 544**	**5 678 699**

Станом на 31 грудня 2018 р.	*Менш ніж 3 місяці*	*Від 3 до 12 місяців*	*Від 1 до 6 років*	*Усього*
Кредити банків	153 040	452 373	4 544 571	**5 149 984**
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1 748 917	–	–	**1 748 917**
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	14 330	–	–	**14 330**
	1 916 287	**452 373**	**4 544 571**	**6 913 231**

Кредитний ризик

Кредитний ризик виникає у разі дефолту покупців або інших контрагентів Групи за їх зобов'язаннями. Кредитний ризик Групи пов’язаний передусім з дебіторською заборгованістю, що виникає в ході операційної діяльності, а також грошовими коштами та депозитами у банках.

Кредитний ризик Групи за грошовими коштами та їх еквівалентами пов'язаний з дефолтом банків по їх зобов’язанням та обмежений сумою депозитів, грошових коштів та їх еквівалентів, розміщених на банківських рахунках. Керівництво Групи вважає, що банки, в яких розміщено грошові кошти Групи, мають мінімальну ймовірність невиконання зобов’язань, та здійснює постійний моніторинг фінансового стану цих банків.

З метою управління кредитним ризиком за дебіторською заборгованістю в Групі використовується кредитна політика щодо покупців та здійснюється постійний моніторинг кредитоспроможності покупців. Більшість продажів Групи здійснюються споживачам, що мають прийнятну кредитну історію, або на основі попередньої оплати. Група не вимагає надання застави стосовно своїх фінансових активів.

Необхідність визнання знецінення аналізується на кожну звітну дату з використанням матриці резерву очікуваних кредитних збитків. Ставки резерву встановлюються Групою в залежності від кількості прострочених днів платежу для клієнтів, згрупованих за різними характеристиками, зокрема, країною походження та кредитоспроможністю покупців, та враховують історичну інформацію виконання зобов’язань покупцями Групи та очікувані майбутні економічні умови. Інформацію про схильність Групи до кредитного ризику за дебіторською заборгованістю з використанням матриці резерву очікуваних кредитних збитків наведено у Примітці 11.

Керівництво Групи вважає, що станом на 31 грудня 2019 р. Група не несе суттєвого ризику виникнення збитків понад суму резервів очікуваних кредитних збитків, які сформовано для дебіторської заборгованості (Примітка 11), грошових коштів (Примітка 13) та банківських депозитів (Примітка 8).

Процентний ризик

Станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 р. кредити банків було залучено Групою тільки під фіксовані ставки, в свою чергу, депозити також було розміщено під фіксовані ставки. Оскільки ризик зміни процентних ставок пов’язаний передусім із інструментами з плаваючою ставкою, процентний ризик не був притаманний для діяльності Групи на звітну дату.

Управління капіталом

Група розглядає позиковий капітал та акціонерний капітал як основні джерела формування капіталу. При управлінні капіталом цілями є забезпечення безперервності діяльності Групи з метою отримання прибутків акціонерами та вигід для інших зацікавлених осіб, а також забезпечення фінансування поточних потреб Групи, його капітальних витрат та стратегії розвитку. Політика управління капіталом Групи спрямована на забезпечення та підтримання оптимальної структури капіталу з метою зниження вартості капіталу. Упродовж звітного року підхід до управління капіталом не змінювався.

Справедлива вартість фінансових інструментів

Станом на 31 грудня 2019 р. та 2018 р. балансова вартість фінансових інструментів Групи суттєво не відрізнялася від їхньої справедливої вартості. Справедлива вартість таких фінансових інструментів, як грошові кошти, поточна дебіторська та кредиторська заборгованість наближається до їх балансової вартості через те, що дані інструменти є короткостроковими. В свою чергу, справедлива вартість довгострокових кредитів банків та банківських депозитів не відрізняється суттєво від балансової вартості, оскільки ці інструменти обліковуються за ринковою ставкою.

34. Події після звітної дати

У зв'язку з недавнім і швидким розвитком спалаху коронавірусу багато країн вимагають від суб'єктів господарювання обмеження або призупинення ділових операцій, а також вживають обмеження та заходи з карантину. Такі заходи значно вплинули на діяльність багатьох підприємств, зокрема, у сфері туризму та розваг, транспорту, роздрібної торгівлі, та можливим є подальший вплив на інші сектори, зокрема, виробництво та фінансовий сектор.

При прийнятті рішення керівництво Групи враховує всю наявну інформацію про природу та терміни спалаху вірусу. Оскільки спалах продовжує прогресувати та розвиватися, на цьому етапі складно передбачити повний ступінь та тривалість його економічного впливу. Керівництво Групи вважає, що поширення коронавірусу не мало негайного істотного впливу на його бізнес та пов'язані з цим події, що відбулися після звітної дати, не коригують і не повинні відображатися в активах та пасивах Групи в консолідованій фінансовій звітності.